

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง
ในเขตกรุงเทพมหานคร

THE FACTORS ON PUBLIC MIND BEHAVIOR OF THE SECONDARY SCHOOL STUDENTS
IN BANGKOK

วิทยานิพนธ์

ของ

จิตติยา วาจิ

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กันยายน 2559

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง

ในเขตกรุงเทพมหานคร

THE FACTORS ON PUBLIC MIND BEHAVIOR OF THE SECONDARY SCHOOL STUDENTS

IN BANGKOK

วิทยานิพนธ์

ของ

จิตติยา วาจิ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กันยายน 2559

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง
ในเขตกรุงเทพมหานคร

The Factors on Public Mind Behavior of the Secondary School Students in Bangkok

จิตติยา วาจิ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายตา ประเสริฐภักดิ์)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมพล สุวรรณบุญ)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์พรทิพา นิโรจน์)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ดร.นักรบ เกียรธำ)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ขวัญศิริ เจริญทรัพย์)

วันที่ 27 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2559

จิตติยา วาจิ. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง
ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). จันทบุรี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมพล สุวรรณภู ค.ด. (พัฒนศึกษา)
รองศาสตราจารย์พรทิพา นิโรจน์ ศศ.ม. (สังคมวิทยา)

ประธานกรรมการ
กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับของพฤติกรรมจิตสาธารณะ 2) ปัจจัยที่มี
ผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ และ 3) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของ
นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่
นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 350 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.976 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้าน และระดับ
พฤติกรรมจิตสาธารณะ สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วย
วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของคอนบร็ค ค่า t-test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบ
ค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ค่า F-test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระ
ซึ่งจำแนกมากกว่า 2 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขต
กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม และรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับสูง
ทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยการปลูกฝังจากโรงเรียน รองลงมา ปัจจัยด้านการ
อบรมเลี้ยงดู ปัจจัยด้านจิตสาธารณะ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ตามลำดับ

พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร
ในภาพรวม ระดับพฤติกรรม จิตสาธารณะอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรม
จิตสาธารณะของนักเรียนอยู่ในระดับสูงทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การช่วยเหลือผู้อื่น
รองลงมา การเสียสละต่อสังคม และการมุ่งมั่นพัฒนาสังคม ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศ อายุต่างกัน มีพฤติกรรม
จิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับชั้นเรียน

ที่ต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีตัวแบบด้านจิตสาธารณะต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Jittiya Wajee. (2016). **The Factors on Public Mind Behavior of the Secondary School Students in Bangkok**. Thesis. M.A. (Social Sciences for Development). Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Assistant Professor Khompol Suvarnakuta Ph.D. (Development Education)	Chairman
Associate Professor Pomtipa Niroj M.A. (Sociology)	Member

Abstract

The purposes of this research were 1) to study public mind behavior 2) to study the factors on public mind behavior and 3) to compare the factors on public mind behavior of the secondary school students in Bangkok. The sample used in this study were 350 secondary school students in the academic year 2015 in Bangkok. The research tool was the 5-rating scale questionnaires with the reliability at the level of .976. The descriptive statistics were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The statistics used to determine the quality of analysis tools to find the confidence were Cronbach's alpha coefficient, T-test and F-test.

The results showed that public mind behavior of the secondary school students in Bangkok in the overall and each factor that affected public mind behavior were at the high level from the greatest to the least as follows: school, family, public mind behavior, and social support. Next, the overall and each aspect on public mind behavior of the secondary school students in Bangkok were at the high level from the greatest to the least as follows: helping others, sacrificing to society, and developing society. In addition, the results of hypothesis showed that the secondary school students with the difference in sex and age were no statistically significant difference. The students with the different classes had the statistically significant difference at the level of .05. The students who had the different models in public mind showed that their behaviors were statistically significant difference at .05.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาและช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายตา ประเสริฐศักดิ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมพล สุวรรณภูฏา ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์พรทิพา นิโรจน์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.นักรบ เถียรอำ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการจัดเก็บแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่นๆ ที่ได้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

จิตติยา วาจิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมติฐานในการวิจัย	9
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ.....	11
ความเป็นมาเกี่ยวกับจิตสาธารณะ.....	11
ความหมายของคำว่าจิตสาธารณะ	16
ตัวชี้วัดจิตสาธารณะ.....	17
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตสาธารณะ	19
แนวคิดที่เกี่ยวกับการมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ	20
ความหมายของการมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ	20
การวัดการมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ.....	22
แนวคิดที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ	22
ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม	22
การวัดการสนับสนุนทางสังคม	23
แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู.....	24
ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู	24
ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู	25
จุดมุ่งหมายของการอบรมเลี้ยงดู.....	25
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	26
ปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมเลี้ยงดู.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
แนวคิดเกี่ยวกับการปลูกฝังจากโรงเรียน.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	69
วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
สรุปผลการวิจัย.....	71
การอภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	85
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	87

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	93
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	104
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	112
ประวัติย่อผู้วิจัย	116

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	5
2 แสดงจำนวนประชาชนและกลุ่มตัวอย่างชุมชน	37
3 จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	46
4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร โดยในภาพรวมและรายด้าน	47
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านตัวแบบด้านจิตสาธารณะ ..	48
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนทางสังคม .	49
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการอบรมเลี้ยงดู.....	50
8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรัก สนับสนุน	51
9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้ เหตุผล	52
10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียน	53
11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียน ในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสาธารณะ	54
12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียน ในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์.....	55
13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยม ศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร โดยในภาพรวมและรายด้าน	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการช่วยเหลือผู้อื่น	57
15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการเสียสละต่อสังคม.....	58
16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการมุ่งมั่นพัฒนาสังคม	59
17 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ	60
18 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ.....	61
19 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น	62
20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ภาพรวม .	63
21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ในด้าน การช่วยเหลือผู้อื่น	64
22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ในด้าน การเสียสละต่อสังคม	65
23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ในด้าน การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม	66
24 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านตัวแบบด้านจิตสาธารณะ	67
25 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนทางสังคม	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
26 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการอบรมเลี้ยงดู.....	68
27 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียน.....	68
28 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) และค่าความเชื่อมั่นรายข้อ การมีตัวแบบ ด้านจิตสาธารณะ	105
29 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) และค่าความเชื่อมั่นรายข้อ การสนับสนุน ทางสังคม	106
30 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) และค่าความเชื่อมั่นรายข้อ การอบรม เลี้ยงดู.....	107
31 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) และค่าความเชื่อมั่นรายข้อ การปลูกฝัง จากโรงเรียน	109
32 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) และค่าความเชื่อมั่นรายข้อ พฤติกรรม จิตสาธารณะ	110
33 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม จิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร	113

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	8
2 กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมของน้องจี้.....	15
3 กระบวนการมีส่วนร่วมในการศึกษาของน้องจี้.....	16
4 ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบและตัวชี้วัดของจิตสาธารณะ.....	18
5 ภาพทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมดั้งเดิม.....	19

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มนุษย์ได้คิดค้นที่มีศักยภาพมากขึ้น ส่งผลโดยตรงกับประเทศไทยที่ต้องพยายามเร่งรัดการพัฒนาประเทศให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งเน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ผลจากการพัฒนาทำให้เจริญทางด้านวัตถุ แต่ยังขาดการพัฒนาจิตใจของคน ทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคมมีแต่การแข่งขัน มีค่านิยมทางวัตถุสูง เกิดการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน ห่วงแต่ประโยชน์ส่วนตนจนลืมการคำนึงถึงส่วนรวม ขาดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าในสถานการณ์เด็กและเยาวชนปัจจุบัน พบว่ามีปัญหาในเรื่องของความรุนแรง การตั้งครกไม่พร้อมในวัยรุ่น ยาเสพติด โรคซึมเศร้า ดัดเกม วัตถุอันตราย และปัญหาการฆ่าตัวตาย จากปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดภาวะขาดสมดุลทั้งทางจิตใจและวัตถุ การมีพฤติกรรมจิตสาธารณะจึงลดน้อยลงทุกวัน ทำให้เด็กและเยาวชนไม่มีภูมิคุ้มกันในการเลือกตัดสินใจดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงได้ร่วมกันคิดนโยบายพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านส่งเสริมพฤติกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขัดเกลาเด็กและเยาวชน ให้ปัญหาดังกล่าวลดน้อยลง

การพัฒนาพฤติกรรมจิตสาธารณะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาจิตใจให้เจริญตามทันเทคโนโลยี จิตสาธารณะ คือ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (ยุทธนา วรณปิติกุล, 2542 : 181 – 183) พร้อมทั้งจะเสียสละและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (บรรทม มณีโชติ, 2530 : 25) มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือปัญหา ให้แก่ผู้อื่นหรือสังคม (หฤทัย อาจปฐ, 2544 : 103–104) ด้วยความเต็มใจ โดยพิจารณาจากความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นด้านการรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการทำกิจกรรมเพื่อสังคม เข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ด้านการรับรู้และตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมร่วมกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า จิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับจิตใจของมนุษย์ ให้หันมามองถึงประโยชน์ส่วนรวมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งร่วมมือกันพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ให้มีความสุขสงบสุข และความพยายาม ในการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในสังคมไทย ในปัจจุบันได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก โดยคนไทยต้องเป็นคนเก่ง คนดี และ มีความสุข ตัวบ่งชี้ คือ กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ ความรู้ และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิต และการพัฒนาสังคม ทักษะการเรียนรู้และการ

ปรับตัว ทักษะทางสังคม คุณธรรม จิตสาธารณะและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน รวมถึงการรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ ซึ่งมาตรา 7 ระบุไว้ว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข รู้จัก รักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรี ความเป็น มนุษย์มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติการกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้ อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบ อาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่ม สร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (“พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ,” 2542 : 3) นอกจากนี้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้จิตสาธารณะเป็นหนึ่งในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ โดยที่สถานศึกษา จะต้องใช้เวลาให้เด็กทำกิจกรรมสาธารณะ รวม 165 ชั่วโมง โดยที่ ป.1-ป.6 นั้นจะต้องทำกิจกรรม 60 ชั่วโมง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 45 ชั่วโมง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 60 ชั่วโมง ซึ่งนับว่าเป็น สิ่งที่ดี เพราะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม เพื่อสาธารณะประโยชน์มากขึ้น ซึ่งจิตสาธารณะนี้ จะคิดตัวเองไปจนเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคมและร่วมสร้างสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (จุฑาทพร นาครอด. 2554 : 1 – 2) ซึ่งจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หลักสูตร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้ความสำคัญในเรื่องของการมีจิตสาธารณะที่เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม การรู้จักดูแลของส่วนรวม รวมถึงรู้จักการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของ ประเทศชาติ ถ้าบุคคลมีจิตสาธารณะบกพร่อง มีน้อยหรือขาดไปจะส่งผลกระทบต่อหลายระดับ ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว องค์กร ชุมชนประเทศชาติ และมีผลต่อระดับโลกตามมา (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจกร. 2543 : 21 – 29)

ปัจจุบันประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนในเรื่องของจิตสาธารณะ โดยเน้น ไปที่การสร้างคุณธรรมให้กับคนทุกคน จึงมีการบรรจุเรื่องจิตสาธารณะลงไปในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2549 – 2554) ตลอดจนนโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพ.ศ. 2550 – 2551 ได้เน้นหลักคุณธรรม นำความรู้ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาให้ยึดคุณธรรม นำความรู้ พัฒนาโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของ สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้ เป็นคนดี มีความรู้และอยู่ดีมีสุข โดยเห็นว่าสิ่งที่ควรเร่งปลูกฝังคือ คุณธรรม ในที่นี้ผู้วิจัยสนใจ คำว่า จิตสาธารณะ หมายถึง ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่ตัวเองหรือเรื่องของตนเอง เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์

มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน โดยผู้ที่มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือ สังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เข้าใจ เห็นใจ ผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายสติปัญญา และลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553) และในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคี การพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับชุมชน ระดับภาคและระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” ซึ่งการปลูกฝังความสำนึกกับบุคคลต่าง ๆ ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม หรือสาธารณะ จะเป็นการสร้างคุณธรรมจริยธรรม ให้เกิดขึ้นกับบุคคลโดยทั่วไป โดยเฉพาะเด็ก และเยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไป สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากภายในกายของคน “จิตสาธารณะ” เป็นความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้ผู้คนรู้จัก การเสียสละ การร่วมแรงร่วมใจ ร่วมมือในการทำประโยชน์ เพื่อสังคม และส่วนรวม จิตสำนึกดังกล่าว จะช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม การช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต อันจะเป็นหลักการในการดำเนินชีวิต เป็นการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขกับสังคมอย่างได้ผลเป็นเชิงประจักษ์

ในสถานการณ์ปัจจุบันมีการสร้างกิจกรรมที่เป็นจิตสาธารณะให้กับเยาวชนมากขึ้น เช่น การสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนมาปลูกต้นไม้เพื่อเฉลิมพระเกียรติก็เป็นการสร้างจิตสาธารณะให้เยาวชน กระทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือกิจกรรมค่ายอาสาต่าง ๆ ที่มีการสนับสนุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีเป็นกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนได้เลือกทำมากมาย บ้างก็เป็นกิจกรรมที่ให้เยาวชนมาทำ โดยไม่สมัครใจ ทำให้เยาวชนไม่ได้เกิดแรงบันดาลใจที่จะทำกิจกรรมนั้นเต็มที่ จึงอาจเป็นผลเสียที่เด็ก และเยาวชนจะเบื่อหน่ายในการทำกิจกรรมที่มาจากใจของเด็กและเยาวชนโดยตรง ทำให้กิจกรรมบางอย่าง อาจไม่ประสบความสำเร็จอย่างเต็มที่ และทางรัฐบาลได้ประกาศคำนิยามหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของ สศช. ซึ่งกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้นำมาส่งเสริมให้เยาวชนไทยควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักคำนิยาม 12 ประการ ดังนี้

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์

4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

จากเหตุและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 เป็นโรงเรียนสหศึกษามีระดับชั้นตั้งแต่ มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 อยู่ในเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้ทราบว่าปัจจัยใดส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะในการนำข้อมูลไปวางแผนพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ มากน้อยเพียงใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการสร้างจิตสาธารณะให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เป็นกำลังของชาติในอนาคต อีกทั้งยังเป็นข้อหนึ่งของค่านิยม 12 ประการ เป็นส่วนหนึ่งของคุณสมบัติเยาวชนที่พึงประสงค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการวัดระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อีกทั้งสามารถเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ เพื่อนำข้อมูลไปวางแผนพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนโรงเรียนมัศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นข้อหนึ่งของค่านิยม 12 ประการ เป็นส่วนหนึ่งของคุณสมบัติเยาวชนที่พึงประสงค์ ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาเอง

ขอบเขตของการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพฤติกรรมจิตสาธารณะ ประกอบด้วย การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม ความมุ่งมั่นพัฒนา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2,793 คน (โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง. 2558 : 10)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967 : 45) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ระดับชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
มัธยมศึกษาปีที่ 1	556	70
มัธยมศึกษาปีที่ 2	539	67
มัธยมศึกษาปีที่ 3	535	67
มัธยมศึกษาปีที่ 4	396	50
มัธยมศึกษาปีที่ 5	389	49
มัธยมศึกษาปีที่ 6	378	47
จำนวนรวมทั้งหมด	2,793	350

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 ระดับชั้นเรียน

1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจิตสาธารณะ ได้แก่

1.2.1 การมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ

1.2.2 การสนับสนุนทางสังคม

1.2.3 การอบรมเลี้ยงดู

1.2.4 การปลูกฝังจากโรงเรียน

2. ตัวแปรตาม พฤติกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1 การช่วยเหลือผู้อื่น

2.1.1 การช่วยแนะนำสิ่งที่จะต้องที่ควรแก่ผู้อื่น

2.1.2 การอำนวยความสะดวกให้กับผู้อื่น

2.1.3 การแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น

2.2 การเสียสละต่อสังคม

2.2.1 การสละเงิน แรงกาย เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม

2.2.2 การสละเวลา การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

2.3 ความมุ่งมั่นพัฒนา

2.3.1 การสนใจในปัญหาและการเปลี่ยนแปลงพร้อมทั้งเสนอความคิดที่จะพัฒนา

สังคม

2.3.2 ร่วมพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะเพื่อสังคมอย่างสร้างสรรค์

และหลากหลาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

จิตสาธารณะ (Public Mind) หมายถึง จิตที่ปรารถนาจะช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความเต็มใจ เห็นคุณค่าของส่วนรวม การให้นักเรียนตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม แม้ว่าปัญหานั้นจะไม่กระทบกับนักเรียนก็ตาม แต่นักเรียนกระตือรือร้นที่จะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้น เพื่อจะช่วยเหลือผู้อื่นรวมไปถึง พฤติกรรมการดูแลรักษาของส่วนรวมด้วยความสมัครใจ

พฤติกรรมจิตสาธารณะ หมายถึง ความสำนึกของเยาวชนที่มีต่อสังคมส่วนรวม โดยการเอาใจใส่และการช่วยเหลือ ผู้ที่มีจิตสาธารณะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การปฏิบัติกิจกรรมที่แสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเสียสละเวลา สิ่งของ เงินทอง แรงกาย สติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ และไม่หวังผลตอบแทน การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ การมีพฤติกรรมจิตสาธารณะของบุคคลที่มีต่อส่วนรวม เอาใจใส่ป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม โดยกระทำด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่ภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้สามารถแยกองค์ประกอบของจิตสาธารณะได้เป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1. การช่วยเหลือผู้อื่น โดยมีตัวชี้วัด 3 ตัว ได้แก่
 - 1.1 การช่วยแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น
 - 1.2 การอำนวยความสะดวกให้กับผู้อื่น
 - 1.3 การแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น
2. การเสียสละต่อสังคม ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ตัว ได้แก่
 - 2.1 การสละเงิน แรงกาย เพื่อผู้อื่นและสังคม
 - 2.2 การสละเวลา และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม
3. ความมุ่งมั่นพัฒนา

การสนใจในปัญหาและการเปลี่ยนแปลงพร้อมทั้งเสนอความคิดที่จะพัฒนาสังคม และ การร่วมพัฒนากิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะ เพื่อสังคมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย

ปัจจัยที่มีผลต่อจิตสาธารณะ หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกทางด้านจิตสาธารณะ อันมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ หมายถึง การที่บุคคลเคยเห็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมจิตอาสาจากบิดามารดา ผู้ปกครอง ครอบครัว เพื่อน ครู อาจารย์ ฯลฯ แล้วนำมาใช้เป็นพฤติกรรมตัวแบบหรือแม่แบบหรือเป็นแนวทางการกระทำพฤติกรรมจิตอาสา โดยใช้สติปัญญาเก็บจำไว้จากนั้นจึงประสานความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมและกำหนดเป็นการคาดหวังพร้อมกันแสดงพฤติกรรมจิตอาสาตามความคาดหวังของตนเอง

2. การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ความต้องการพื้นฐานที่จะได้รับการตอบสนองเมื่อแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยการติดต่อสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เพื่อน ครูอาจารย์ โดยการให้ความรัก ความเอาใจใส่ยกย่องนับถือและเห็นคุณค่ามีความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในกลุ่มจิตสาธารณะได้รับการส่งเสริมการช่วยเหลือในด้านความรู้ข้อมูลข่าวสารให้คำแนะนำที่สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหา และให้วัตถุ สิ่งของ เงิน และเวลา ซึ่งตอบสนองความต้องการหนึ่ง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

3. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานทั้งทางกายและทางใจกับเด็ก เพื่อให้เป็นแบบอย่างค่านิยมในการดำเนินชีวิต

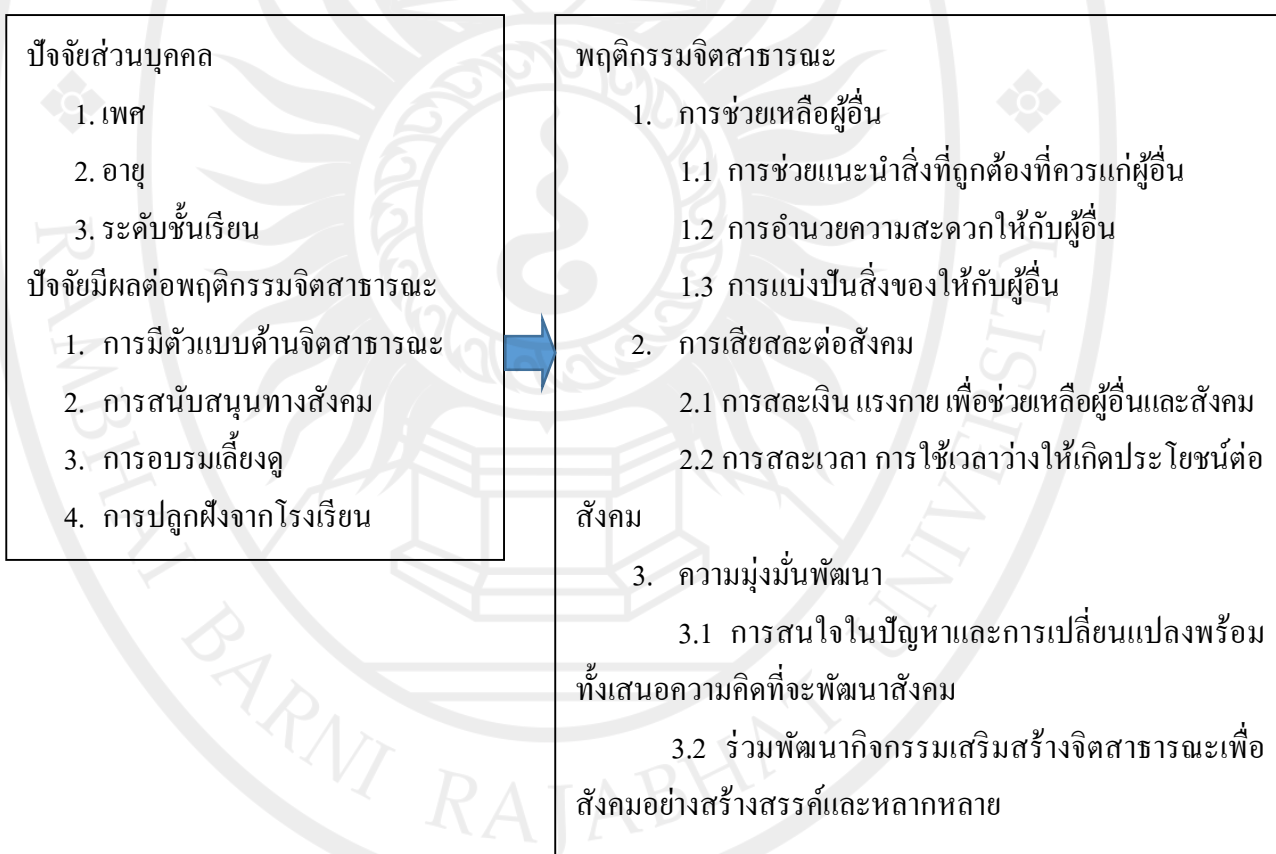
4. การปลูกฝังจากโรงเรียน หมายถึง การที่นักเรียนได้รับการปลูกฝังประสบการณ์ และการเห็นแบบอย่างของครู อาจารย์ภายในโรงเรียน ซึ่งครูได้ฝึกการรับผิดชอบต่อสังคม การอบรมสั่งสอน ให้นักเรียนมีกฎระเบียบประพฤตินที่เหมาะสม อีกทั้งมีการจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ (จุฑาพร นาครอด. 2554 : 5 – 6)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพประกอบ

ตัวแปรอิสระ (IV)

ตัวแปรตาม (DV)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกัน
2. นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกัน
3. นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับชั้นเรียนที่ต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกัน
4. นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีตัวแบบด้านจิตสาธารณะต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกัน
5. นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกัน
6. นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกัน
7. นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการปลูกฝังจากโรงเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกัน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ
 - 1.1 ความเป็นมาเกี่ยวกับจิตสาธารณะ
 - 1.2 ความหมายของคำว่าจิตสาธารณะ
 - 1.3 ตัวชี้วัดจิตสาธารณะ
 - 1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตสาธารณะ
2. แนวคิดที่เกี่ยวกับการมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ
 - 2.1 ความหมายของการมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ
 - 2.2 การวัดการมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ
3. แนวคิดที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ
 - 3.1 ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม
 - 3.2 การวัดการสนับสนุนทางสังคม
4. แนวคิดที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
 - 4.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู
 - 4.2 ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู
 - 4.3 จุดมุ่งหมายของการอบรมเลี้ยงดู
 - 4.4 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู
 - 4.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมเลี้ยงดู
5. แนวคิดเกี่ยวกับการปลูกฝังจากโรงเรียน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

ความเป็นมาเกี่ยวกับจิตสาธารณะ

การเพื่อแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเกื้อกูล หมายถึง การทำบุญทำทาน ทั้งเพื่อคนอื่นเพื่อสาธารณะ
รวมถึงคนในชุมชน ประเทศชาติ และโลก สิ่งนี้วาระแห่งชาติเรียกว่า ทาน และการอาสาสมัคร แต่คน
บางกลุ่มได้มีการบัญญัติคำขึ้นใหม่ว่า จิตอาสาหรือจิตสาธารณะ ซึ่งล้วนมีความหมายเหมือนกัน คือ

การไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เพื่อแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเกื้อกูลผู้คนและชุมชน (สุจิตต์ วงษ์เทศ. 2550 : 3) จิตสำนึกสาธารณะ เป็นคำเดียวกับจิตสาธารณะ จิตสำนึกสาธารณะ เป็นคำเดียวกันกับ จิตสำนึกทางสังคม (กนิษฐา นิทัศน์พัฒนา และคณะ. 2541 : 8) ดังนั้นทานและการอาสาสมัคร จิตสำนึกสาธารณะ จิตสำนึกทางสังคม จิตสาธารณะ และจิตอาสาที่เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลำดับการเกิดขึ้นของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

อาสาสมัคร เป็นคำที่เทียบเคียงความหมายกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Volunteer โดยคำว่า Volunteer นี้ มีการใช้ครั้งแรกในช่วงศตวรรษที่ 17 หมายถึง ผู้ที่สมัครเข้าเป็นทหารโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ซึ่งคำศัพท์ ในภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับคำว่าอาสาสมัคร อีก 2 คำ คือ Voluntarism และ Volunteerism โดยคำว่า Voluntarism มีความหมายถึง กิจกรรมที่ทำด้วยความสมัครใจ ภายในองค์กรเอกชนที่ไม่ได้ถูกระบุให้ทำหน้าที่นั้น ๆ ตามกฎหมายส่วน Volunteerism เป็นคำที่ใช้กันมากและมีความหมายที่กว้างกว่าคำแรก หมายถึง การอาสาเข้าไปทำเรื่องใด ๆ โดยไม่จำกัดประเภทของกลุ่มหรือองค์กรดังนั้นจุดต่างที่ชัดเจนของ 2 คำนี้ อยู่ตรงที่ Voluntarism เน้นที่องค์กรเอกชนที่ไม่หวังผลกำไร ขณะที่ Volunteerism มีความหมายถึง กิจกรรมอาสาสมัครที่ครอบคลุมหน่วยงานทุกประเภทซึ่งรวมถึงหน่วยงานรัฐด้วย (ศุภรัตน์ รัตนมุขย์. 2544 : 33-37)

เมื่อพิจารณาความหมายที่เป็นสากลของคำว่าอาสาสมัคร ที่ตรงกับคำว่า Volunteer และ Volunteerism นักวิชาการและผู้ทำงานในวงการอาสาสมัครได้แก่ Susan and Katerines (ศุภรัตน์ รัตนมุขย์. 2544 : 33-37) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการเลือกกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรกระทำ และเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงินทอง การกระทำนี้ไม่ใช่ภาระงานที่ต้องทำตามหน้าที่ จากความหมายดังกล่าวเห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญของคำว่า อาสาสมัคร อยู่ 4 ประการคือ

1. การเลือก (Choose) เป็นการเน้นเจตจำนงที่อิสระที่จะกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งใด ๆ
2. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) หมายถึง การกระทำที่มุ่งมั่นที่จะทำให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ได้แก่ บุคคล กลุ่มคนหรือสังคมส่วนรวม
3. การไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงินทอง (Without Monetary Profit) หมายถึงสิ่งที่ทำนั้นอยู่นอกเหนือความจำเป็น หรือสิ่งที่ถูกคาดหวังว่าจะต้องทำตามภาระหน้าที่ เช่น งานตามหน้าที่ประจำที่ได้รับค่าจ้างการดูแลครอบครัวตนเอง ความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมือง

สำหรับประเทศไทยให้ความหมายคำว่าอาสาสมัคร หมายถึง การกระทำความดี โดยไม่หวังสิ่งใดซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับจิตอาสา จิตสาธารณะ จิตสำนึกสาธารณะ โดยในประเทศไทยมีการกล่าวถึงจิตสำนึกสาธารณะภายหลัง พ.ศ. 2500 นับตั้งแต่เกิดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติฉบับที่ 1 ขึ้นใน พ.ศ. 2504 โดยในช่วงก่อนหน้านั้นกิจกรรมการช่วยเหลือสังคม กระทำโดยสถาบันทางศาสนา มูลนิธิที่จัดตั้งโดยเอกชน เพื่อให้ความช่วยเหลือคนในชาติในลักษณะผู้ให้กับผู้รับแต่ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น เนื่องจากประชาชนที่มีฐานะยากจนเริ่มตระหนักถึงพลังของตนเองและจิตสำนึกต่อสังคมของชนชั้นกลางถูกยกระดับสูงขึ้น ดังนั้นประชาชนจึงหันมามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคม (หุทัย อาจปฐู. 2544 : 103-104)

หากลองมองย้อนกลับดูว่า ถ้าผู้คนขาดการมีจิตสำนึกหรือจิตสาธารณะที่ดี สังคมส่วนรวมจะประสบปัญหาอย่างไร จากการศึกษาผลกระทบที่นักวิชาการ ร่วมศึกษามา และจากการศึกษาจากตำราต่าง ๆ น่าจะมีผลกระทบทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน ระดับชาติ ตลอดจนถึงระดับโลก ดังนี้

ในระดับครอบครัว ครอบครัวไทยในปัจจุบัน เป็นครอบครัวขนาดเล็ก นอกจากพ่อแม่แล้ว ในครอบครัวหนึ่ง ๆ จะมีลูก 2-3 คนเท่านั้น เพราะไม่สามารถเลี้ยงดูลูกที่มีมากมายได้ ลูกที่มีไม่มาก พ่อแม่สามารถเลี้ยงดูได้ค่อนข้างจะดีและมีคุณภาพ นอกจากให้การศึกษาในสถาบันการศึกษาแล้ว พ่อแม่ ยังช่วยกันอบรมสั่งสอนในด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับลูก ๆ เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ครอบครัวจะมีแต่ความสุขและความอบอุ่น ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น สำหรับในกรณีที่ครอบครัวขาดผู้นำที่ดี พ่อแม่แยกทางกัน ลูก ๆ ก็ขาดความอบอุ่น พี่พ่อแม่ไม่ได้ กลับต้องไปพึ่งพาเพื่อน ๆ เด็กและเยาวชน ต่างคนก็ต่างไปพึ่งยาเสพติดแทน ครอบครัวเริ่มอ่อนแอ สั่นคลอน นับว่าเป็นผลกระทบกับสังคมส่วนรวมในอนาคต เพราะครอบครัวเป็นสถาบันที่เล็กที่สุด ถ้าครอบครัวมีปัญหา ก็จะส่งผลกระทบต่อชุมชนและสังคมภายนอกในเรื่อง จิตสาธารณะอย่างแน่นอน

ในระดับชุมชน ถ้าคนในชุมชนขาดจิตสำนึก ขาดจิตสาธารณะ ต่างคนต่างอยู่ ไม่มีใครสนใจใคร ชุมชนเริ่มอ่อนแอ ยิ่งนานไป ก็มีแต่เสื่อมโทรมลง เพราะชุมชนขาดการพัฒนา ขาดศูนย์รวมทางจิตใจ ขาดผู้นำ ที่ดีและเข้มแข็ง สมาชิกขาดการมีส่วนร่วม เนื่องจากการเห็นแก่ตัว ไม่ยอมเสียสละ กลัวเสียทรัพย์ รวมทั้งต้องเสียเวลา ที่ต้องมาช่วยเหลือชุมชน เมื่อชุมชนขาดการพัฒนา อาชญากรรมในชุมชนย่อมเกิดขึ้น อันจะส่งผลให้ชุมชนเกิดการล่มสลายในอนาคต

ในระดับชาติ ย่อมรับผลจากครอบครัว จากชุมชน ถ้าครอบครัวและชุมชนขาดจิตสาธารณะที่ดี ขาดความเข้มแข็ง ประเทศชาติก็ย่อมเกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศทุกด้าน ผู้นำประเทศแก้ปัญหาไม่ได้ เพราะบุคลากรในประเทศขาดการเสียสละ มีการเบียดเบียนทำลายทรัพยากรและสมบัติที่เป็นส่วนรวม อย่างต่อเนื่องเหมือนปลวกที่คอยแทะกินเนื้อไม้ ประเทศชาติตกอยู่ในสภาพที่ล้าหลัง ไม่สามารถต่อสู้กับชาติอื่นที่อยู่ข้างเคียงได้ เพราะขาดพลังและความร่วมมือของคนในสังคม แม้ว่าผู้นำประเทศ จะนำมาตรการใด ๆ ออกมาใช้ ประชาชนก็จะขัดขวางไม่ให้ความร่วมมือเกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก แก่งแย่งแข่งขัน เห็นแก่ตัวเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและกลุ่มของตน การทุจริตคอร์รัปชันจึงเกิดขึ้น ผลที่ตามมาคือ การล่มสลายของชาติ

ในระดับโลก เป็นระดับที่ได้รับผลกระทบในวงกว้าง บุคคลในระดับประเทศขาดพฤติกรรมจิตสาธารณะ ในต่างประเทศต่างคนต่างอยู่ หวังแต่เอาตัวรอดเปรียบเทียบกับประเทศอื่นโดยไม่มีจิตสำนึกในการช่วยเหลือ โดยเฉพาะประเทศที่ด้อยโอกาส การพัฒนามีน้อย หวังแต่จะกอบโกยผลประโยชน์เข้าภายในประเทศของตนเอง ขาดความช่วยเหลือมิตรประเทศที่เคียงข้าง หวังให้ประเทศของตนเองอยู่รอดปลอดภัยเท่านั้น ประเทศที่ถูกเอาเปรียบ เกิดความไม่พอใจ หวังที่จะแก้แค้นขาดการไว้ว่างใจซึ่งกันและกันแต่ละประเทศมีการสะสมอาวุธยุทโธปกรณ์ เพื่อปกป้องประเทศของตนเอง เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น มักมีแนวโน้มในการใช้กำลังและความรุนแรงเพื่อแสดงแสนยานุภาพทางการสงครามในการตัดสินปัญหา

จิตสาธารณะ (Public Mind) จิตสำนึกสาธารณะ (Public Consciousness) เป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่ก่อให้เกิดประชาสังคมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีประชาสังคม (Civil Society) ในซีกโลกตะวันตกมีการกล่าวถึงเรื่องนี้มาเป็นระยะเวลานานทั้งนั้น เนื่องจากความแตกต่างของระบบสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ประเพณี และวัฒนธรรม ที่โลกตะวันตกมีการกล่าวถึงเรื่องนี้มาเป็นเวลานานจากการที่กล่าวมาข้างต้น ทั้งการอาสาสมัคร การมีพฤติกรรมจิตสาธารณะ การมีน้ำใจ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำว่า จิตสาธารณะ

หน่วยงานที่ปฏิบัติงานอาสาสมัครอย่างมีจิตอาสาในประเทศไทยและต่างประเทศมีเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยได้คัดเลือกองค์กรที่มีการทำงานในลักษณะของอาสาสมัครเพื่อประโยชน์ส่วนรวมไม่หวังผลตอบแทน ในประเทศไทยที่เห็นได้ชัด คือ มูลนิธิแพथ์อาสาสมัครสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และในต่างประเทศ คือ มูลนิธิพุทธรธิ์

มูลนิธิแพथ์อาสาสมัครสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีชื่อย่อว่า พอ.สว. เป็นองค์กรที่มีความสำคัญและมีบทบาทด้านการพัฒนาสุขภาพของประชาชนในชนบทที่ห่างไกลจากพระราชดำริของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มูลนิธิแพथ์อาสาสมัครสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ถือกำเนิดเมื่อครั้งเสด็จเยี่ยมชมหมู่บ้านต่าง ๆ ทำให้ทรงพบกับความทุกข์ยากของประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลความเจริญ มีปัญหาด้านการอนามัยไม่มีแพทย์และพยาบาล ในปี พ.ศ. 2511 จึงเริ่มมีการนำแพทย์เคลื่อนที่ในพระองค์ออกไปตั้งหน่วยตรวจรักษาประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดาร และเสด็จไปทอดพระเนตร ด้วยพระองค์เอง โดยทางมูลนิธิ พอ.สว. ได้มีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งมูลนิธิ ดังนี้

1. จัดหาและส่งเสริมให้แพทย์และเจ้าหน้าที่อาสาสมัครทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ออกปฏิบัติงาน ในวันหยุดราชการ เพื่อช่วยเหลือให้รักษาป้องกันส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของประชาชน และเจ้าหน้าที่ในถิ่นทุรกันดาร โดยวิธีที่ได้ผลดีและเร็วที่สุด

2. จัดให้มีการรักษาผู้ป่วยในท้องถิ่นทุรกันดาร โดยส่งการรักษาทางเครื่องมือสื่อสารเป็นประจำตามวันและเวลาที่กำหนด

3. ประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อประโยชน์ของมูลนิธิ

กิจการของมูลนิธิ พอ.สว. เจริญก้าวหน้าตามลำดับจนเป็นองค์กรอาสาสมัครขนาดใหญ่ และได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากมาย จนกระทั่งปัจจุบัน (ทศพร หุตะโชติ. 2528 : ม.ป.น.)

สำหรับหน่วยงานในต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับว่ามีวิธีการดำเนินงานทางด้านจิตสาธารณะที่ประสบความสำเร็จทั้งในไทยและในประเทศใกล้เคียง คือมูลนิธิพุทธรธิดาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้วัน ซึ่งมีการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 โดยภิกษุณีเจิ้งเหยียน ที่เริ่มต้น ด้วยการชักชวนแม่บ้านในเมืองสวาเหลียน จำนวน 30 คน สละเงินวันละ 25 สตางค์ทุกวันภายในเวลา 20 ปี ก็สามารถสร้างโรงพยาบาลขนาดใหญ่ 1000 เตียงได้สำเร็จ ปัจจุบันมูลนิธิพุทธรธิดามีการขยายหน่วยงานไปยังประเทศต่าง ๆ รวม 39 ประเทศ รวมทั้งในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 โดยมีสำนักงานอยู่ในกรุงเทพและเชียงใหม่ ซึ่งลักษณะการดำเนินงานเหมือนที่ประเทศไต้หวัน คือ การมุ่งสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้อื่น ตามหลักมนุษยธรรม ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง ไม่มีการแบ่งแยกเผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ซึ่งมีการกิจหลักอยู่ 4 ประการ ได้แก่ สงเคราะห์การรักษาพยาบาล การศึกษา และวัฒนธรรม (พระไพศาล วิสาโล. 2550 : 18) กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมของมูลนิธิพุทธรธิดา จะสอนและกลมกล่อมนักเรียน ให้เป็นมนุษย์ที่ไม่เห็นแก่ตัวในด้านเดียว แต่ให้รู้จักกฎระเบียบ และจริยธรรม มีความขยันขันแข็งตนเองไม่ให้ถูกกลืนเข้าไปในสังคมที่มืดมอมเมสึดพันธุ์ที่บ่มเพาะเข้าไปในจิตใจคือ คุณธรรม ความดี ความรัก ความเป็นหมู่คณะด้วยปรัชญาธิดา 2 ชุด ดังนี้ คือ ชุดที่ 1 มีเมตตา กรุณา ปิยะและยินดี และให้โดยไม่เห็นแก่ตัว ชุดที่ 2 การรู้จักพอ การรู้จักบุญคุณ รู้จักยกย่อง และมีความรักให้กับผู้อื่นซึ่งดำเนินสอนคุณธรรม 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเข้าใจ คือ การอธิบายให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่กระทบทำให้เกิดผลดี ผลเสียอย่างไร โดยใช้รูปแบบการเล่นิทานหรือสื่อวิทัศน์

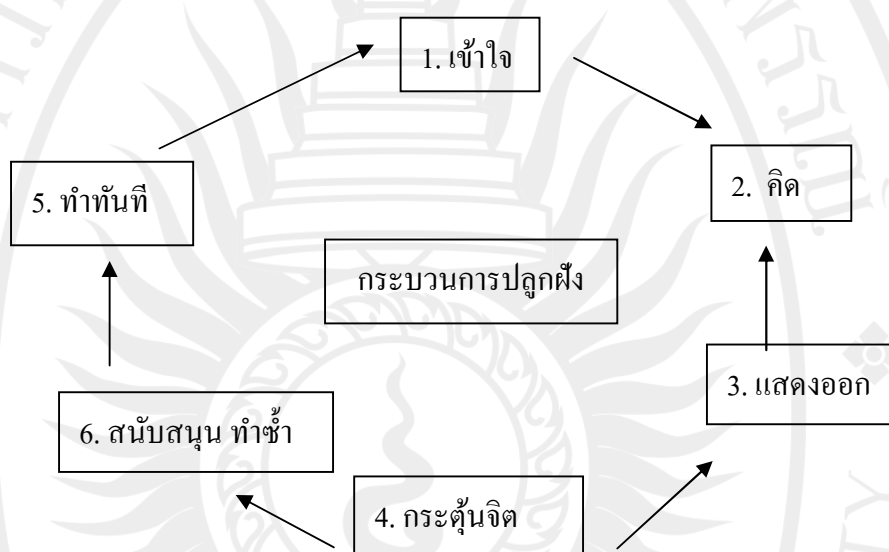
2. คิด คือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนเปรียบเทียบตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ จากการฟังเรื่องเล่า

3. แสดงออก คือ ให้นักเรียนแสดงจินตนาการต่าง ๆ โดยการวาดภาพ การเรียงความ การแสดงละคร เปรียบเหมือนการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความดีในจิตใจเด็ก

4. กระตุ้นจิตเมตตา คือ การนำนักเรียนเข้าไปสัมผัสกับคนที่ประสงค์ทุกข์สถานทีต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า เด็กพิการ สถานสงเคราะห์คนชรา เพื่อกระตุ้นให้เกิดจิตสงสารเมตตา

5. ทำทันที คือ กระตุ้นให้นักเรียนทำความดี โดยการช่วยเหลือผู้ประสบทุกข์ยากทั้งทางวัตถุและจิตใจ เปรียบดังการงอกของเมล็ดพันธุ์แห่งความดี

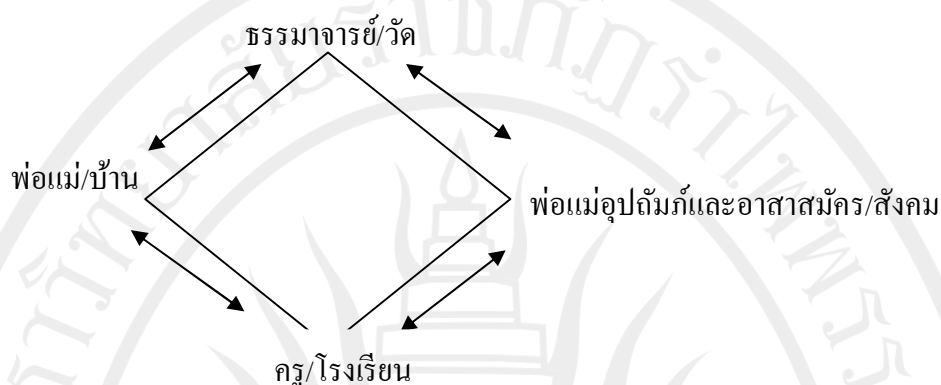
6. สนับสนุนและทำซ้ำ คือ การมีพื้นที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์คุณธรรมของแต่ละคนให้เกิดความงาม ขึ้นในจิตใจของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนการสนับสนุนทำซ้ำเป็นประจำเพื่อบ่มเพาะความดีงาม ให้งอกขึ้น ซึ่งสามารถแสดงกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมได้ดังภาพ

ภาพประกอบ 2 กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมของนอจี

ที่มา : เดิมแท้ ชาวหินฟ้า และคณะ (2550 : 28)

องค์ประกอบที่มีบทบาทในการอบรม บ่มเพาะเยาวชนคือ วัด บ้าน โรงเรียนและสังคม หมายถึง การสานสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างแบบอย่างของธรรมจารย์เจ้เหยียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และพ่อแม่ผู้ปล้ำกั ร่วมมือกันติดตามเด็ก และร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงวัย ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ ได้ดังภาพ (ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. 2550 : 14 – 16)

ภาพประกอบ 3 กระบวนการมีส่วนร่วมในการศึกษาของเนื้อใจ

ความหมายของคำว่าจิตสาธารณะ

จากการสืบค้นข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้คำในการสืบค้นดังนี้ คือ จิตอาสา จิตสาธารณะ จิตสำนึกสาธารณะ จิตสำนึกต่อสังคม พฤติกรรมเอื้อสังคม พบว่า ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สือพลัง (2542 : 3) นำเสนอ จิตสาธารณะ หมายถึง ความเป็นพลเมืองผู้ตื่นรู้ ตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบที่จะสร้างสรรค์สังคมส่วนรวมของคนสามัญ พลเมืองที่เรียกร้องการมีส่วนร่วม และต้องการที่จะจัดการดูแลกำหนดชะตากรรมของคนในชุมชน

สุพจน์ ทราชแก้ว (2546 : 45) กล่าวถึง จิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าหรือการให้คุณค่าต่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของ เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จากความรู้สึกนึกคิดที่แสดงออกมา

โกศล มีความดี (2547 : 19 – 20) กล่าวถึง จิตสาธารณะ หมายถึง การกระทำของบุคคลที่มีความปรารถนาและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการดูแลเอาใจใส่ และมีส่วนร่วมในการอาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 13) กล่าวว่า “จิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ”

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 220) ได้ระบุไว้ว่า จิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคมด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้ที่มีจิตสาธารณะคือผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือ

ผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มี ความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

สรุปแล้วจิตสาธารณะ หมายถึง การกระทำของบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ด้วยใจอาสาและรับผิดชอบต่อสังคม

จิตสำนึกสาธารณะ (Public Consciousness)

บรรทม มณีโชติ (2530 : 25) กล่าวว่า จิตสำนึกสาธารณะ คือ ความพร้อมที่จะเสียสละและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

กนิษฐา นิทัศน์พัฒนา (2541 : 8) กล่าวว่า จิตสำนึกสาธารณะ เป็นคำเดียวกับจิตสำนึกทางสังคม หมายถึง การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกันหรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกับตน

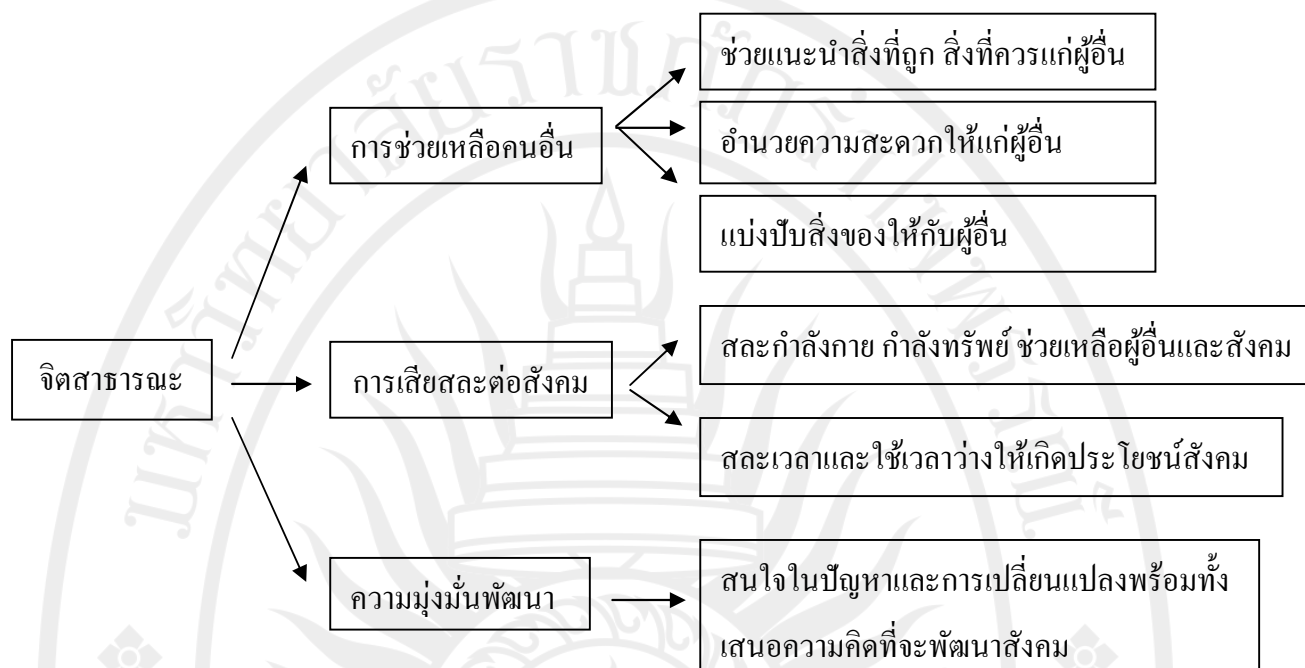
ยุทธนา วรณปิติกุล (2542 : 183) กล่าวว่า จิตสำนึกสาธารณะ คือ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

หฤทัย อาจปฐ (2544 : 104) กล่าวว่า จิตสำนึกสาธารณะ คือ ความปรารถนาที่จะช่วยเหลือผู้ให้แกผู้อื่นหรือสังคม

โดยสรุปจิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง ความสำนึกของบุคคลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม และประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งแสดงความรับผิดชอบ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคม

ตัวชี้วัดจิตสาธารณะ

ผู้วิจัยขอใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกตัวชี้วัดจิตสาธารณะ ตามแนวคิดของพระพุทธศาสนานักการศึกษา อาสาสมัครและนักสังคมสงเคราะห์ สามารถสรุปตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบและตัวชี้วัดของจิตสาธารณะ ดังนี้

ภาพประกอบ 4 ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบและตัวชี้วัดของจิตสาธารณะ

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะของนักเรียนสามารถวัดได้จากการช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม ความมุ่งมั่นพัฒนา โดยผู้วิจัยได้สรุปความหมายเพื่อใช้ในการวิจัย ดังนี้

การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมของเยาวชนที่แสดงออกต่อผู้อื่นและคนในสังคมถึงความมีน้ำใจ เอื้ออาทร มีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และให้ความช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่มีผลตอบแทน

การเสียสละทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมของเยาวชนที่แสดงต่อผู้อื่นและสังคม ได้แก่ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การเสียสละเงิน เวลา แรงกายเพื่อผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

ความมุ่งมั่นพัฒนา หมายถึง พฤติกรรมของเยาวชนที่แสดงถึงความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการเปลี่ยนแปลงให้สังคมดีขึ้น

โดย ญัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550 : 24 – 25) นำเสนอองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. พฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่น ได้แก่

- 1.1 ช่วยแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น
- 1.2 ร่วมมือกับผู้อื่นในการพัฒนาสังคม
- 1.3 อำนวยความสะดวกให้กับผู้อื่น
- 1.4 แบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น

2. พฤติกรรมการเสียสละต่อสังคม ได้แก่

2.1 สละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และเวลาช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม

2.2 เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว รู้จักเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ

2.3 สละประโยชน์ที่ตนพึงได้รับเพื่อแลกกับประโยชน์ของคนหมู่มากหรือผู้ที่

อ่อนแอกว่า

2.4 ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

3. พฤติกรรมมุ่งมั่นพัฒนาสังคม ได้แก่

3.1 สนใจในปัญหาและการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งเสนอความคิดที่จะพัฒนาสังคม

3.2 ตั้งใจทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด และเป็นประโยชน์

ต่อสังคม

3.3 ตั้งใจที่จะทำงานของส่วนรวมจนสำเร็จ

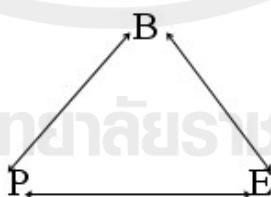
3.4 ริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาสังคมจนสำเร็จ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตสาธารณะ

จากการศึกษางานวิจัยย้อนหลังสิบปี การพัฒนาจิตสาธารณะมักจะใช้ทฤษฎีในกลุ่มพุทธิปัญญานิยม ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Cognitive Learning Theory) ของบันดูรา ซึ่งมีความสำคัญดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Cognitive Learning Theory)

Woolfolk (1993 : 220) ได้นำเสนอ ทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยม แต่เมื่อไม่นานมานี้ นักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยมพบว่า การวางเงื่อนไขโดยมีข้อจำกัดในการอธิบายการเรียนรู้ ฉะนั้นพวกเขาจึงให้ความสนใจกับกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ความคาดหวัง ความคิด และความเชื่อ การขยายความคิดจากแนวคิดเดิมนี้ มีนักจิตวิทยาที่สำคัญ คือ Albert Bandura เขาเรียกทฤษฎีใหม่นี้ว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Cognitive Theory) บันดูราเชื่อว่า ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมดั้งเดิมสามารถอธิบายการเรียนรู้ได้บางส่วน และมองข้ามสถานการณ์ที่สำคัญ โดยเฉพาะอิทธิพลทางสังคมที่มีผลต่อการเรียนรู้ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม (Environment Event) ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) เช่น ความคิด แรงจูงใจ และพฤติกรรม (Behavior) ทั้งสามปัจจัยนี้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังภาพ

ภาพประกอบ 5 ภาพทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมดั้งเดิม

การกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม (E) และตัวบุคคล (P) ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการกระทำ (Albert Bandura. 1986 : 24)

ปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมดั้งเดิมมองข้ามไปคือ ตัวแบบ (Modeling) และการลอกเลียนแบบ (Imitation) มีผลต่อการเรียนรู้ กล่าวคือ คนเรียนรู้ได้จากการดูหรือสังเกตด้วยความตั้งใจ (Attention) จากนั้นสร้างภาพจำ วิเคราะห์ และการตัดสินใจ ปัจจัยทั้งสองนี้เรียนรู้ด้วยการสังเกต บันดูรา ได้อธิบายเพิ่มกระบวนการสังเกตมีทั้งหมด 4 อย่าง คือ กระบวนการความเอาใจใส่ (Attention) กระบวนการจดจำ (Retention) กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวอย่าง (Reproduction) และมีแรงจูงใจ ที่จะทำให้เกิดการทำพฤติกรรมนั้นอีก

ทฤษฎีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Cognitive Behavior Modification)

ยุพาพักตร์ รักมณีวงศ์ (2547 : ม.ป.น.) นำเสนอถึงทฤษฎีนี้เน้นการพัฒนากระบวนการภายใน คือ จิตใจ แนวคิดนี้ เกิดขึ้นมาในช่วงศตวรรษที่ 1960 และเริ่มเด่นชัดขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 1960 จนถึงต้นศตวรรษที่ 1970 ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ สิ่งที่แตกต่างกันแนวคิดเดิม คือ การปรับพฤติกรรมทางปัญญาจะเน้นที่การปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยตรง นักปรับพฤติกรรมมีความเชื่อว่า กิจกรรมทางปัญญามีผลต่อพฤติกรรม กิจกรรมทางปัญญาสามารถจัดให้มีขึ้นได้และเปลี่ยนแปลงได้ และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป อาจจะเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางปัญญา แนวคิดนี้สอดคล้องกับหลักศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ซึ่งมีคำสอนที่สามารถนำมาใช้สำหรับ การพัฒนาจิตสาธารณะได้ เช่น มุลนิธินิอิจิ ใช้หลักพรหมวิหาร 4 เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินกิจกรรม จิตอาสา และมีเครือข่ายทั่วโลก นอกจากนี้โรงเรียนสัตยา ใช้การสวดมนต์และนั่งสมาธิก่อนและหลังเรียน ทุกครั้งเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ จนได้รับการเชิดชูว่าเป็นโรงเรียนต้นแบบของการบูรณาการหลักศาสนากับการศึกษาได้อย่างลงตัว

แนวคิดที่เกี่ยวกับการมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ

ความหมายของการมีตัวแบบจิตสาธารณะ

มีนักวิจัยกล่าวได้ให้ความหมายของการมีตัวแบบไว้หลายอย่าง ผู้วิจัยจึงได้สรุปได้ดังนี้ บันดูรา. (1975 : 15) ได้นำเสนอคุณลักษณะร่วมกันของความหมายการมีตัวแบบ ได้แก่

1. พฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งกระทำแล้วส่งผลให้ผู้อื่นกระทำตาม
2. การที่บุคคลทำตามตัวแบบนั้นจะเกิดจากการที่บุคคลจดจำพฤติกรรมไว้แล้วไปปรับ

เข้ากับความรู้เดิม และแสดงพฤติกรรมออกมา

3. ตัวแบบอาจเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่ก็ได้

ยกตัวอย่างผู้ที่ได้ให้ความหมายไว้ เช่น ได้ให้ความหมายของคำว่าตัวแบบไว้ว่า ตัวแบบ หมายถึง การเสนอตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่าเป็นตัวอย่างที่ดี สามารถใช้เป็นแบบอย่างของการกระทำให้แก่ผู้สังเกตได้

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 52) ได้กล่าวว่า แบบอย่าง คือ สิ่งที่เป็นแบบอย่าง ที่ถือเป็นบรรทัดฐานหรือเป็นแบบตัวอย่างที่นำมาให้เห็นเพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและเป็นตัวอย่างในการเลียนแบบ ตัวแบบมีหลายลักษณะ เช่น ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์และตัวแบบที่มีชีวิต

นงลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตั้งจิตเรณูกุล (2551 : 10) กล่าวถึง พฤติกรรมตัวแบบ หรือแม่แบบไว้ว่า เป็นพฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งกระทำแล้วส่งผลให้บุคคลอื่นนำไปเป็นแนวทางการกระทำ และใช้สติปัญญาเก็บจำไว้ จากนั้นจึงประสานความรู้ใหม่ เข้ากับประสบการณ์เดิมและกำหนดเป็นการคาดหวังพร้อมกับแสดงเป็นพฤติกรรมตามความคาดหวังของตนเอง

ธิดา สุวรรณสาครกุล (2554 : 24) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีชีวิตอยู่หรือไม่มีชีวิตอยู่จริง ผู้ซึ่งจุดประกายให้วัยรุ่นเลียนแบบหรือเป็นแรงบันดาลใจซึ่งก็คือ บุคคลที่วัยรุ่นปรารถนาจะเป็นเหมือนในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของตัวแบบไว้ว่าหมายถึงสิ่งที่เป็นแบบอย่างเป็นบรรทัดฐานหรือจุดประกายให้ผู้อื่นปฏิบัติตามแนวทางการกระทำ และใช้สติปัญญาเก็บจำไว้ จากนั้น จึงประสานความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมและกำหนดเป็นการคาดหวังพร้อมกับแสดงพฤติกรรม ตามความคาดหวังของตนเอง และความหมายของการมีตัวแบบด้านจิตอาสาในงานวิจัยนี้ว่า หมายถึง การที่บุคคลเห็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมจิตอาสาจากบิดามารดา ผู้ปกครอง ครอบครัว เพื่อน ฯลฯ แล้วนำมาใช้เป็นพฤติกรรมตัวแบบหรือแม่แบบหรือใช้เป็นแนวทางการกระทำ โดยใช้สติปัญญาเก็บจำไว้ จากนั้นจึงประสานความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมและกำหนดเป็นการคาดหวังพร้อมกับแสดงพฤติกรรมตามความคาดหวังของตนเอง

การมีตัวแบบนั้นเป็นลักษณะของพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่บุคคลสังเกตจากพฤติกรรมของตัวแบบ ซึ่งอาจเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง ครู ผู้ปกครองหรือเพื่อน ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเห็น ตัวแบบแสดงพฤติกรรมบางอย่างแล้วได้รับการเสริมแรงแนวโน้มที่จะลอกเลียนแบบ พฤติกรรมของตัวแบบนั้นจะมีสูงในขณะเดียวกันถ้าตัวแบบแสดงพฤติกรรมบางอย่างแล้วได้รับการลงโทษจะเห็นได้ว่า บุคคลจะไม่เลียนแบบพฤติกรรมนั้น หลังการเรียนรู้โดยผ่านตัวแบบนี้ได้นำมาใช้กันอย่างหลากหลายในสังคมของเรา เห็นได้ในรายการโทรทัศน์ที่มีการจัดรายการเราไม่ทำผิดกฎจราจร ตาวิเศษ การป้องกันเอดส์ การเลิกสูบบุหรี่ เป็นต้น

บันดुरา (Bandura. 1975 : 28) มีความเชื่อว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ (Observational Learning หรือ Modeling) นอกจากนี้ บันดुरาได้สรุปว่า พฤติกรรมของมนุษย์อาจจะแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. พฤติกรรมสนองตอบที่เกิดจากการเรียนรู้
2. พฤติกรรมที่เรียนรู้แต่ไม่เคยแสดงออกหรือกระทำ
3. พฤติกรรมที่ไม่เคยแสดงออกทางการกระทำเพราะไม่เคยเรียนรู้จริงๆ

การวัดการมีตัวแบบด้านจิตอาสา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังไม่พบแบบวัดการมีตัวแบบด้านจิตอาสาโดยตรง แต่ก็พอมองงานวิจัยที่วัดตัวแบบอยู่บ้าง โดยจัดกิจกรรมหรือโปรแกรมตัวแบบหรือแบบวัดดังนี้

ปวรี กาญจนภี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความมีน้ำใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์โดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิต และตัวแบบสัญลักษณ์ ได้ใช้เครื่องมือในการทดลองเป็นตัวแบบที่มีชีวิตคือเพื่อน และตัวแบบสัญลักษณ์คือภาพและข้อความ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเรียนรู้ความมีน้ำใจ

มณฑนาวดี เมธาพัฒนะ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องประสบการณ์ในสถานศึกษาแบบอย่างด้านจริยธรรมจากบิดามารดา และลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคกลางใช้แบบวัดแบบอย่างด้านจริยธรรมจากบิดามารดาที่สร้างพัฒนาขึ้นมาเอง ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ให้เลือกตอบตั้งแต่ไม่เคยเลย จนถึง เสมอ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .079

มณฑนาวดี เมธาพัฒนะ (2547 : ภาคผนวกตัวอย่างแบบสอบถาม) ซึ่งเป็นแบบวัดแบบอย่างด้านจริยธรรมจากบิดามารดา แล้วนำมาปรับใช้เข้ากับบริบทของการศึกษาในครั้งนี้เนื่องจาก

1. เป็นแบบวัดที่วัดแบบอย่างด้านจริยธรรมต่อการปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรมซึ่งเป็นคุณธรรมที่ใกล้เคียงกับจิตอาสามากที่สุด
2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาพยาบาล ก็มีความใกล้เคียงกับนิสิตชั้นปีที่ 1 ของงานวิจัยนี้มากที่สุด ด้วยเช่นกัน

แนวคิดที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ

ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องพบว่านิสิตนักศึกษารวมถึงนักวิชาการจำนวนมากที่ได้ศึกษา และให้ความหมายของการสนับสนุนทางสังคมเอาไว้ที่น่าสนใจ โดยมีคุณลักษณะร่วมกันได้แก่

1. เป็นการที่บุคคลได้รับความรัก ความอบอุ่น การตอบสนอง ฯลฯ จากสังคมของตน

2. สนับสนุนอาจจะเป็นทางด้านจิตใจ วัตถุสิ่งของหรือข้อมูลข่าวสารก็ได้

วันทนี วาสิกะสิน และคณะ (2541 : 62) ได้ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลได้รับการส่งเสริมและพัฒนาจากบุคคลหรือเครือข่ายทางสังคม โดยการให้คำแนะนำการเอาใจใส่ เป็นตัวอย่างที่ดี ยกย่องให้กำลังใจ เพื่อเกิดพฤติกรรมอันเป็นเป้าหมายเฉพาะ

โดยสรุปแล้ว การสนับสนุนทางสังคมโดยทั่วไปจะหมายถึง ความต้องการพื้นฐานที่จะได้รับการตอบสนอง โดยการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม โดยการที่บุคคลได้รับความรัก เอาใจใส่ ยกย่องนับถือ และเห็นคุณค่า มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความผูกพันซึ่งกันและกัน ได้รับการส่งเสริม การช่วยเหลือในด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ให้คำแนะนำที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหา และให้วัตถุสิ่งของเงิน และเวลา ซึ่งตอบสนองความต้องการหนึ่ง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดพฤติกรรมอันเป็นเป้าหมายเฉพาะ

ในขณะที่การสนับสนุนทางสังคมต่อการมีพฤติกรรมจิตอาสานั้นจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับการสนับสนุนทางสังคมโดยทั่วไป แต่จะมีผลของการสนับสนุนที่ได้นั้นคือ การเกิดพฤติกรรมเป้าหมาย อันมุ่งหวังที่จะให้ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนเกิดความต้องการที่จะมีพฤติกรรมเป้าหมายอันมุ่งหวังที่ได้รับการสนับสนุนเกิดความต้องการที่จะมีพฤติกรรมในการช่วยเหลือผู้อื่นมีจิตอันเป็นสาธารณะหรือกระทำการใด ๆ อันมุ่งประโยชน์ส่วนตน ซึ่งอาจจะรวมเรียกได้ว่ามีพฤติกรรมจิตอาสาตนเอง

การวัดการสนับสนุนทางสังคม

การสร้างแบบประเมินการสนับสนุนทางสังคมกับการมีพฤติกรรมจิตอาสานั้นมีจำนวนไม่มาก แต่มีงานวิจัยที่ใกล้เคียงซึ่งสามารถนำมาศึกษาได้ โดยส่วนใหญ่แล้วจะใช้แบบวัดแบบการประเมินตนเองหรือ Self-Report ส่วนใหญ่ โดยมิงงานวิจัยหลายงานที่ทำการศึกษการสนับสนุนทางสังคม ดังนี้

วัลลภ นาเมืองรักษ์ (2553 : บทคัดย่อ) วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาจิตอาสาในการทำงานของอาสาสมัครของบุคคลในคณะกรรมการสภาพัฒนาสังคมภาคประชาชนกรุงเทพฯ ได้ใช้เครื่องมือสอบถาม ปัจจัยทางด้านการสนับสนุนทางสังคม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบลิเคิร์ท แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือการได้รับการสนับสนุนจากทางราชการและด้านการสนับสนุนจากชุมชน โดยมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพ็ชร (2553 : 9 – 16) วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัยเป็นแบบวัดจิตอาสาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องอันได้แก่เจตคติต่อจิตอาสา แรงจูงใจในการทำกิจกรรมอาสา การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งทุกแบบวัดคณะผู้วิจัยได้ทำการสร้างและพัฒนาขึ้นเอง โดยลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.89

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามจากการศึกษาของปิ่นนก วงศ์ปิ่นเพชร (2553 : ภาคผนวกตัวอย่างแบบสอบถาม) ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากจริงที่สุดถึงไม่จริงที่สุด มาปรับข้อความและเนื้อหาบางส่วนให้เข้ากับบริบทในการศึกษาด้วยเหตุผล ได้แก่

1. เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคมและจิตอาสาโดยตรง
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาเหมือนกันจึงเป็นแบบสอบถามที่เหมาะสมที่สุด กับบริบทการศึกษา

แนวคิดที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดามารดา หรือผู้ดูแลเด็กปฏิบัติต่อเด็กและเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติต่อตน และผู้อื่นไปทำนองต่าง ๆ กันซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในชีวิตเด็ก ทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว และเลียนแบบการกระทำต่าง ๆ ของผู้อบรมเลี้ยงดูประสบการณ์เหล่านี้ จะมีผลต่อพฤติกรรมเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคต (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2520 : 30)

สุรางค์ จันทร์ธรม (2529 : 89) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลต้องพบตั้งแต่เกิดจนตลอดชีวิต และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของทุก ๆ ชีวิต การอบรมเลี้ยงดูช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้ระเบียบต่าง ๆ ในสังคม สร้างสรรค์พฤติกรรมของบุคคล ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลได้ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของสังคม

มะลิ อุดมภาพ (2538 : 6) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดูหมายถึง วิธีการ ที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองได้ปฏิบัติต่อบุตร ทั้งทางวาจา และกิริยาท่าทางในลักษณะของการอบรมสั่งสอน ดูแลเอาใจใส่ ชี้นำ ให้อ่านหนังสือ และลงโทษ เรื่องการศึกษาเล่าเรียน การแต่งกาย การคบเพื่อน การทำงานบ้าน การรักษาเวลา การรักษาความสะอาด การใช้จ่ายเงิน การใช้เวลว่าง สุขภาพ และมารยาททั่วไป

จตุพร เพ็งชัย (2534 : 99) ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย บิดา มารดา และบุคคลอื่น ๆ ปฏิบัติต่อเด็กเพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็ก ทั้งทางร่างกาย จิตใจ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และยังให้การแนะนำสั่งรอบตัว ฝึกอบรมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

สมคิด อิศระวัฒน์ (2542 : 9) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู คือ กระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้ในการพัฒนา ทักษะคิด ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และความหวังของสังคม ตลอดจนการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของงานในสังคมนั้น ๆ ด้วย

บรูม และเซลซนิก (Broom and Selznick, 1971 : 9) ได้ให้คำนิยามของการอบรมเลี้ยงดูไว้สองลักษณะ คือ ทางสังคม หมายถึง การถ่ายทอดวัฒนธรรมและการทำให้บุคคล มีวิถีชีวิตที่เป็นระเบียบในแง่บุคคล หมายถึง กระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนจากชีวอินทรีย์เป็นมนุษย์สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ และปฏิบัติตามอุดมคติ ค่านิยม และระดับความทะเยอทะยาน

จากคำนิยามข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึงการที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ปฏิบัติต่อเด็กเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานทั้งทางกายและทางใจกับเด็ก เพื่อให้เป็นแบบอย่างค่านิยมในการดำเนินชีวิต

ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู

อารีย์ รังสินนท์ (2527 : 167) กล่าวว่า บิดา มารดา คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา การที่เด็กเจริญเติบโตเป็นเด็กที่แข็งแรง มีสุขภาพอนามัยดี มีการปรับตัวกับเพื่อนฝูงได้ดี และมีความคิดสร้างสรรค์ ก็มีผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดา มารดา

สุรางค์ โค้วตระกูล (2537 : 60 - 61) พัฒนาการสังคมของเด็กมักจะขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูทางบ้าน บางครอบครัวมักจะสนับสนุนและให้เสริมพฤติกรรมเด็กที่เรียบร้อยและเก็บ บางครอบครัวให้เสริมพฤติกรรมที่ค่อนข้างก้าวร้าว แต่ที่สำคัญ คือ ความรักและความอบอุ่นที่เด็กได้จากพ่อแม่ ทำให้เด็กกล้ามีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กบางคนมาจากบ้านที่พ่อแม่ใช้อำนาจและการขู่ทำโทษตลอดเวลาทำให้เด็กมีความกลัวไม่กล้าอยู่ใกล้และเมื่ออยู่โรงเรียนก็จะพยายามหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่หรือเพื่อนวัยเดียวกัน

จากการศึกษา สามารถสรุปความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู ได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูเด็ก จะมีความสำคัญในการเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิต สามารถเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมในทางที่ดี และพฤติกรรมเลวของเด็กได้

จุดมุ่งหมายของการอบรมเลี้ยงดู

สมคิด อิศระวัฒน์ (2542 : 10) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการอบรมเลี้ยงดู มีหลักใหญ่อยู่ 4 ประการ คือ

1. การปลูกฝังระเบียบวินัย (Disciplines) ซึ่งเป็นพื้นฐานในการดำเนินกิจกรรมในสังคม และการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทำให้บุคคลปฏิบัติตามกฎระเบียบที่สังคมกำหนด เป็นสิ่งที่บุคคลได้รับตั้งแต่วัยต้นของชีวิต ในการดำรงชีวิตประจำวัน
2. การปลูกฝังความคาดหวัง (Aspiration) ทำให้ระเบียบวินัยมีคุณค่า และง่ายต่อการปฏิบัติเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ
3. การกำหนดบทบาทในสังคม (Social Role) เป็นการที่บุคคลรู้จักบทบาทตนเองและแสดงบทบาทได้อย่างเหมาะสม ในการสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้ถูกต้อง ตามกาลเทศะและโอกาสต่าง ๆ กัน

4. การให้เกิดทักษะหรือความชำนาญเฉพาะอย่าง (Skills) ที่ใช้ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นในสังคม การถ่ายทอดการปฏิบัติตามประเพณี โดยการเรียนรู้จากการเลียนแบบการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูในแต่ละสังคมมีรูปแบบแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความเชื่อ ศาสนา ค่านิยมของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง รวมทั้งเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาของพ่อแม่ด้วย ในประเทศไทยได้มีผู้ศึกษา และ แบ่งการอบรมเลี้ยงดูไว้ ดังต่อไปนี้

อานนท์ อาภาภิรม (2517 : 25) กล่าวถึง การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไทยไว้ 3 ประเภท คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่ยากจน มักเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เพราะบิดามารดาหาเงินตัวเป็นเกลียว บิดามารดาเชื่อว่าลูกจะดีหรือไม่ดีนั้น สุดแต่บุญแต่กรรมของบุตร และบุตรมักจะต้องเผชิญอุปสรรคขัดข้องบางประการ เช่น สภาพแวดล้อมในละแวกบ้าน ถูกเพื่อนชักนำไปในทางที่ผิดได้ง่าย

2. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวชนชั้นกลาง ครอบครัวประเภทนี้มีโอกาสหรือมีดีกว่าครอบครัวที่ยากจน บิดามารดาสามารถสนองตอบความต้องการของบุตรได้และมักจะฝึกความมีระเบียบวินัย เช่น การรับประทานอาหาร การมีมารยาทในสังคม ทำให้ไม่ค่อยจะเกิดปัญหา

3. การอบรมเลี้ยงดูของชนชั้นสูง ครอบครัวประเภทนี้จะให้ความสำคัญใส่ดูแลบุตรได้ดียั้งทั้งการกินอยู่ หลับนอน การอบรมสั่งสอน แต่อาจจะทำให้บุตรไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ขาดความมั่นใจ และไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายนอกได้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528 : 4) แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 5 แบบ คือ

1. แบบรักสนับสนุน คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่แสดงความรักต่อลูกอย่างเปิดเผย ยอมให้ลูกมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของครอบครัว และความเข้าใจความรู้สึกของลูกอย่างดี

2. แบบควบคุม คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่คอยควบคุมบังคับ และลงโทษลูกเมื่อลูกกระทำในสิ่งที่ตนเองไม่ต้องการ

3. แบบใช้เหตุผล คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่แจกแจงเหตุผลต่าง ๆ แก่เด็กให้ทำหรือห้ามปรามมิให้เด็กกระทำการใด

4. แบบลงโทษทางจิต คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ลงโทษเมื่อเด็กทำผิด โดยการใช้วาจาว่า การแสดงความรักใคร่เมตตา การตัดสินต่าง ๆ

5. แบบให้พึ่งตนเองเร็ว คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เด็กพึ่งตนเองได้เร็ว ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นมากและนานเกินไป

คุชฎี โยเหลา (2535 : 15) ได้รวบรวมและวิเคราะห์การอบรมเลี้ยงดูเด็กภายในประเทศด้วยวิธีการเมต้า ได้ 11 วิธี

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน คือ การที่ผู้ปกครองยอมรับชื่นชมให้ความรักสนับสนุน โกลัซิด และให้ความสนใจกับเด็ก
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล คือ การที่ผู้ปกครองให้คำอธิบายประกอบการสนับสนุน และห้ามปรามเด็กไม่ให้กระทำการต่าง ๆ และมีการสม่ำเสมอและเหมาะสมในการให้รางวัลหรือลงโทษ
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบไม่ใช่เหตุผล คือ การอบรมเลี้ยงดูที่ตรงกันข้ามกับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ลงโทษด้วยการเขี่ยน ทบตีให้เจ็บหรือลงโทษทางจิตด้วยคำพูดว่าแสดงอาการไม่พอใจทำเป็นเฉยเมยแสดงอาการไม่สนใจ ศักดิ์สิทธิ์บางอย่าง
5. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม คือ การอบรมเลี้ยงดูที่ผู้ปกครองออกคำสั่งให้เด็กปฏิบัติตาม และคอยควบคุมพฤติกรรมของเด็กโดยไม่ปล่อยให้เป็นอิสระ
6. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือ พฤติกรรมของผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็ก โดยเด็กมีความรู้สึกว่าเขาได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ผู้ปกครองให้ความรักความอบอุ่น มีเหตุผลยอมรับถือความสามารถและความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก ให้ความร่วมมือในโอกาสอันสมควร
7. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย คือ พฤติกรรมของผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กโดยที่เด็กที่มีความรู้สึกว่าเขาไม่ได้รับการเอาใจใส่ สนับสนุนหรือการให้คำแนะนำจากผู้ปกครองมักถูกปล่อยให้ทำอะไรตามใจชอบ ผู้ปกครองไม่ได้ให้ความอบอุ่นเท่าที่ควร
8. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด คือ พฤติกรรมของผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กโดยที่เด็กรู้ว่าตนเองไม่ได้รับความอิสระเท่าที่ควร ต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่ผู้ปกครองกำหนด
9. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก คือ การรับรู้ที่เด็กมีต่อการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในลักษณะที่เป็นผู้แนะนำ สนับสนุนช่วยเหลือ ยินดีจะอยู่กับบุตร ปกป้องคุ้มครองและทำให้นุตรมีความเชื่อมั่นในตนเอง
10. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ คือ การรับรู้ที่เด็กมีต่อการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะที่เป็นการลงโทษทั้งการลงโทษทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ เช่น การเขี่ยนตีดูค่า การไม่พิจารณาถึงความต้องการของเด็ก การตัดสิทธิ์
11. การอบรมเลี้ยงดูแบบเรียกร้องเอาจากเด็ก คือ การรับรู้ของเด็กที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในลักษณะที่เป็นการควบคุมเรียกร้องเอาจากเด็ก เช่น ในด้านความสำเร็จมักรู้สึกไม่พอใจเมื่อนุตรทำไม่สำเร็จตามเป้าหมายของตน

จากการอบรมเลี้ยงดูทางบวก หมายถึง พฤติกรรมของผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กดูเป็นแบบ 2 แบบ

1. การอบรมเลี้ยงดูทางบวก หมายถึง พฤติกรรมของผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กโดยการให้ความรัก สนับสนุน มีเหตุผล ยอมรับนับถือความสามารถ และความคิดเห็นของเด็ก มีความสม่ำเสมอ และความเหมาะสมในการให้รางวัล และการลงโทษ
2. การอบรมเลี้ยงดูทางลบ หมายถึง การปฏิบัติของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กโดยการออกคำสั่ง ให้เด็กปฏิบัติตาม ควบคุม ไม่ยอมรับความคิดเห็นของเด็กหรือการปฏิบัติของผู้ปกครองแบบปล่อย ให้เด็กทำอะไรตามใจชอบ ไม่ให้ความอบอุ่นเท่าที่ควร

จากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูสามารถแบ่งได้เป็นหลายรูปแบบ สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเพียง 2 ประเภท คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล เพราะการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองประเภทมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528 : 4) ได้ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่บิดา มารดา รายงานว่า ในการปฏิบัติต่อบุตร ตนได้แสดงความรัก เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตรมากน้อยเพียงใด มีความใกล้ชิดกับบุตร โดยตนได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับบุตรมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์การสนับสนุนช่วยเหลือ และการให้ความสำคัญแก่บุตรด้วย

ดุยทิ โยเหลา (2535 : 15) ได้ให้ความหมาย การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนคือ การที่ผู้ปกครองยอมรับ ชื่นชมให้ความรักสนับสนุนใกล้ชิด และให้ความสนใจเด็กไม่อาจตัดสินใจได้ว่า พฤติกรรมใดควรกระทำ พฤติกรรมใดไม่เหมาะสมไม่ควรกระทำ ในที่สุดเด็กก็จะเกิดความขัดข้องใจ จนกลายเป็นคนก้าวร้าว

ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528 : 4) ได้ให้ความหมาย ของการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง บิดามารดาที่อธิบายให้เหตุผลแก่บุตรในขณะที่มีการส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของบุตรหรือลงโทษบุตรอย่างเหมาะสมกับการกระทำของบุตรมากกว่าที่จะปฏิบัติต่อบุตรตามอารมณ์ของตนเอง ซึ่งการอบรมวิธีนี้ช่วยให้บุตรได้เรียนรู้และรับทราบถึงสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำ มีความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบสูง และสามารถต้านทานสิ่งยั่วยุได้

ประดินันท์ อุปรมย์ (2537 : 246) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลว่า หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ยอมรับในความสำคัญ มีความเข้าใจในพัฒนาการ ยอมรับ

ฟังความคิดหรือข้อโต้แย้งห้ามปรามเมื่อเห็นว่าทำในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ โอนอ่อนผ่อนตามถ้ามีเหตุผลเพียงพอ และผลการกระทำนั้น ไม่เป็นที่เดือดร้อนแก่ตนเองหรือผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือตามโอกาสอันควร ขณะเดียวกันก็อบรมสั่งสอนหรือสนับสนุนให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง รู้จักตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และรู้จักที่จะประพฤติดนให้เป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ให้คำชมเชยต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นครั้งคราว และไม่ลงโทษเด็กเกินกว่าเหตุ

ปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมเลี้ยงดู

ปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ปัจจัยหลัก คือ

1. ปัจจัยด้านตัวเด็ก ได้แก่ เพศของเด็ก ลำดับบุตร ลักษณะพื้นฐานอารมณ์ของเด็ก สุขภาพ และความพิการเป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ – ลูก แตกต่างกันไป กล่าวคือ เด็กหญิงมักถูกสอนให้เรียบร้อย ทำงานบ้าน ดูแลน้อง เด็กชายมักถูกสอนให้เข้มแข็งเก็บระเบียบอารมณ์ หรือบางวัฒนธรรม ที่ให้ความสำคัญของผู้ชายมากกว่าลูกสาว ทำให้ลูกชายได้รับการดูแลเป็นอย่างดี ในขณะที่ลูกสาวมักจะถูกทอดทิ้งนอกจากนั้นบางครอบครัวพ่อแม่คาดหวังในลูกคนโตสูง และจะปฏิบัติต่างกัน ลูกคนเล็กมักได้รับการเอาใจเป็นพิเศษ ในขณะที่ลูกคนกลางมักถูกละเลยหรือเด็กที่เลี้ยงยากหรือมีปัญหาสุขภาพ ย่อมสร้างความหนักใจมาสู่พ่อแม่ หากพ่อแม่ไม่อดทนยอมทำให้ทอดทิ้งเด็กได้ง่ายหรือได้รับการเอาใจได้น้อย และอาจถูกทำร้ายทางวาจาอยู่เสมอ ในขณะที่ลูกที่มีสุขภาพดีมีหน้าตาสะสวยมักได้รับคำชม จากคนรอบข้างเป็นที่ยอมรับของพ่อแม่ก็จะได้รับการดูแลเอาใจใส่ใกล้ชิดมากขึ้น

2. ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ความรู้ เจตคติและทักษะของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพในครอบครัว สุขภาพของพ่อแม่ และภาวะวิกฤตในครอบครัว รวมทั้งสถานะเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว เป็นต้น พ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูที่มีความรู้ความเข้าใจต่อพัฒนาการ และความต้องการของเด็กตามวัย มีเจตคติที่ดี ต่อการเลี้ยงดู ถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของตน ตลอดจนมีทักษะที่จะส่งเสริมและตอบสนองความต้องการของเด็ก ตลอดจนแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้ลุล่วงด้วยดี ย่อมทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้อย่างสมบูรณ์ ครอบครัวที่สมาชิกทุกคนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน พูดคุยสื่อสาร ด้วยความเข้าใจ เอื้ออาทรต่อกันไม่ใช้ความรุนแรง ร่วมทุกข์ร่วมสุขแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับภาวะคุกคามหรือวิกฤตอย่างสร้างสรรค์ ครอบครัวย่อมมีความสุข (ศิริกุลอิสรานุกษ์ และปราณี สุทธิสุคนธ์. 2550 : 105)

3. ปัจจัยด้านสังคม เนื่องจากครอบครัวไม่ได้อยู่โดดเดี่ยวถึงแวดล้อมรอบ ๆ ครอบครัวย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ได้แก่ ศาสนา วัฒนธรรมและความเชื่อต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น วัฒนธรรมและความเชื่อบางประเภทที่เป็นผลดีต่อการอบรมเลี้ยงดูเป็นสิ่งที่ควรคงไว้และสืบทอดกันต่อไป เช่น ในระหว่างตั้งครรภ์ควรถือศีล

ทำจิตใจให้บริสุทธิ์เป็นสิ่งที่ทำให้หญิงตั้งครรภ์มีสุขภาพจิตดีซึ่งจะเป็นผลดีต่อทารกในครรภ์ด้วยในขณะเดียวกันวัฒนธรรมความเชื่อบางอย่างอาจมีผลเสียต่อพัฒนาการเด็ก ซึ่งควรได้รับการแก้ไขทำความเข้าใจใหม่ เช่น การให้เด็กได้รับอาหารอื่นนอกจากนมก่อนอายุ 4 เดือน เนื่องจากเชื่อว่าเด็กอ้วนและไม่กวน เป็นต้น ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมมากขึ้น ก่อให้เกิดการอพยพจากชนบทสู่เมืองและการไปเป็นแรงงานในต่างประเทศ ผู้อพยพย้ายถิ่นส่วนใหญ่มักเป็นแรงงานหนุ่มสาว และทิ้งให้เด็กอยู่ในความดูแลของผู้สูงอายุ รวมทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ครอบครัวได้รับอิทธิพลจากสื่อมากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการปลูกฝังจากโรงเรียน

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2528 : 79) กล่าวว่า สถาบันการศึกษาและครูมีหน้าที่ในด้านการอบรมสมาชิกในสังคมให้รู้จักระเบียบแบบแผนของสังคมด้านการพัฒนาคุณภาพของสมาชิกในสังคม และด้านการทำหน้าที่ถ่ายทอด สะสม พัฒนา และเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสังคม เพื่อดำรงไว้ซึ่งจัดระเบียบ

สุชา จันทร์เอม (2542 : 32) กล่าวว่า ครูและสถาบันการศึกษามีบทบาทในการอบรมเด็กให้รู้จักระเบียบของสังคม ในด้านทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้ ค่านิยม และแนวคิดต่าง ๆ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543 : 17) กล่าวว่า การจะรื้อฟื้นให้สังคมแข็งแกร่งต้องอาศัยคนในสังคมด้วยกันเอง ขจัดความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะกลุ่มคนด้อยโอกาสที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นจำนวนมาก ความจำเป็นที่ต้องสร้างคนมีจิตสาธารณะ เพื่อเห็นแก่ผู้อื่นและส่วนรวมมากขึ้น ซึ่งโรงเรียน นับเป็นหน่วยหนึ่งที่สังคมคาดหวังให้เป็นเครื่องมือ ในการสร้างคนที่มีจิตสาธารณะ กล่าวคือ มุ่งสร้างคนที่มีความรู้ ความสามารถ พร้อมด้วยคุณสมบัติทางจิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2545 : ม.ป.น.) ได้นำเสนอ ครอบครัว สถาบันทางการศึกษาและชุมชนเป็นสถาบันหลักในการสร้างและพัฒนาคุณภาพของคนในชาติ

สุพจน์ ทรายแก้ว (2546 : 47) กล่าวว่า การกล่อมเกลางานสังคม (Socialization) เป็นกระบวนการผลิตซ้ำทางอุดมการณ์ที่มีผลทำให้สมาชิกของสังคมเกิดการรับรู้มีจิตสำนึกและรูปแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์การกล่อมเกลางานสังคมจึงเป็นกระบวนการ ในการสร้างเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุคคลหรือสมาชิกของสังคมโดยอาศัยกลไกระบบการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการและมีรูปแบบการสัมพันธ์และต่อเนื่องกันไปแยกเป็น 3 ส่วนคือ

1. การศึกษาในระบบโรงเรียน
2. การศึกษานอกระบบโรงเรียน
3. การศึกษาตามอัธยาศัย

ระบบย่อยลำดับที่ 3 มีบทบาทในการสร้างการเรียนรู้ให้แก่บุคคล และมีอิทธิพลต่อจิตสำนึก และพฤติกรรมของบุคคลในระยะยาวค่อนข้างสูง

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555 : 135) ได้นำเสนอ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา ศักยภาพประชาชนให้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนาสามารถรักษาและใช้สิทธิหน้าที่ความ เป็นพลเมืองอย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นพลเมืองดีของสังคมมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ตามบทบาททางสังคมที่ตน ดำรงอยู่ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณี และรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้การปกกฎหมายเคารพ สิทธิเสรีภาพของผู้อื่นมีจิตสาธารณะและกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของ ชุมชนและสังคม จึงได้กำหนดแนวทางจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 บททั่วไปที่ว่าด้วยความมุ่งหมายและมาตรา 7 ได้แสดงถึงความพยายามในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนโดยระบุไว้อย่างชัดเจนว่าในกระบวนการ เรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษาผลประโยชน์ ส่วนรวมและของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติการกีฬาภูมิปัญญา ท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วย ตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากความหมายและแนวคิดของการปลูกฝังจากโรงเรียน เห็นได้ว่าการปลูกฝังจากโรงเรียน เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาตัวแปรการปลูกฝังจากโรงเรียน เป็นตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฉัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลสาเหตุของจิตอาสา ของนักเรียนมัธยมปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้ จิตอาสาของนักเรียนมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม และความมุ่งมั่นพัฒนา และมีตัวชี้วัดทั้งหมด 7 ตัว คือ (1) การช่วยแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น (2) การอำนวยความสะดวกให้กับผู้อื่น (3) การแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น (4) การสละเงินแรงกาย เพื่อผู้อื่นและสังคม (5) การสละเวลาและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม (6) การสนใจใน

ปัญหาและการเปลี่ยนแปลงพร้อมทั้งเสนอความคิดที่จะพัฒนาสังคม (7) การร่วมพัฒนากิจกรรม การเสริมสร้างจิตอาสาเพื่อสังคมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย ซึ่งนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนจิตอาสาอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนักเรียนมี 6 ด้าน คือ ปัจจัยด้านนักเรียน ครอบครัว โรงเรียน/ครู เพื่อน สังคม/ชุมชน และด้านสื่อมวลชน ผลของการ วิจัยโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปร ในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของจิตอาสาของนักเรียนได้ร้อยละ 38.60

ปริยาภรณ์ จันทโรชิต (2550 : 81) ได้ศึกษา ปัจจัยชีวิตสังคมและการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้อง กับความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้านของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า คุณทหารลาดกระบัง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีการเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก มีความสามารถ ในการคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้าน ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านการคิดแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์ ด้านการคิดให้เกิดผล ไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย นักศึกษา ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้าน ด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณ ด้านการคิดแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์ ด้านการคิดใคร่ครวญ และด้านการคิด ให้เกิดผล ไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อารมณ์

อัญชลี ยิ่งรักพันธุ์ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลการใช้สถานการณ์จำลองผสานกับเทคนิค การประเมินผลจากสภาพจริงเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ 3 องค์ประกอบ คือ ด้านการเคารพสิทธิในการ ใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้ เกิดความชำรุดเสียหายต่อสมบัติของส่วนรวม และ ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาของส่วนรวม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองผสานกับเทคนิค การประเมินผลจากสภาพจริง มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนจิตสาธารณะเฉลี่ยโดยรวม ก่อนทดลอง หลังทดลอง และหลังทดลอง 1 สัปดาห์ สูงขึ้น

ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีจอมเกล้าพระนครเหนือ ผลการวิจัยในประเด็นของการสนับสนุนทาง สังคมนั้น พบว่า จิตอาสาของนักศึกษามีค่าอยู่ในระดับสูง และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ ในระดับสูง รวมทั้งปัจจัยด้านบุคคลทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตอาสาของนักศึกษาอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของจิตอาสาได้ ร้อยละ 48.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้การได้รับการสนับสนุนทางสังคมโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยของตัวพยากรณ์รองจากแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจิตอาสา

นระดา ศศิรพา (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา จิตสาธารณะและความสนใจในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 390 คน พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์ในระดับลึก พบว่า จิตสาธารณะของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่สังกัดโรงเรียนต่างกัน มีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกัน มีจิตสาธารณะแตกต่างกัน

จุฑาพร นาครอด (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 3 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบของตัวแปรสาเหตุทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การมีจิตสาธารณะได้รับอิทธิพลทางตรงจากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม รองลงมาได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การรับรู้ความสามารถของตนเองเกี่ยวกับจิตสาธารณะ การปลูกฝังจากโรงเรียน และสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล .764 .702 .564 .558 และ .248 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อจิตสาธารณะมากที่สุด ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู และการปลูกฝังจากโรงเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล .156 และ .112 ตามลำดับ ตัวแปรทั้ง 5 ตัวอธิบายความแปรปรวนของจิตสาธารณะได้ร้อยละ 75.80

หฤทัย อาจปรู (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำรูปแบบการดำเนินชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตัวเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 76.90 2) ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มวิชาการ กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มก้าวหน้า กลุ่มกิจกรรม ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสาธารณะ ภูมิปัญญาและรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มเก็บตัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ตัวแปรภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มก้าวหน้า กลุ่มกิจกรรม และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถร่วมกันพยากรณ์การมีจิตสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 45.60

อริยา คูหา (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยรวมมีจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านมากที่สุด คือ ด้านการเต็มใจช่วยเหลือสังคม รองลงมาคือ ด้านการตระหนักรู้และช่วยเหลือปัญหา ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และด้านการรับรู้ในสิทธิและหน้าที่ ตามลำดับ และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษาแตกต่างกันตามเพศ คณะที่ศึกษา ประเภทของโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและชั้นปีที่ศึกษา

อัญชลิกา ผิวเพชร (2555 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัย พบว่า 1) โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($X^2 = 53.61$, $df = 58$, $p = 0.639$) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.995 ดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.000 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อจิตสาธารณะของนักเรียน คือ คุณธรรมจริยธรรม และปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อจิตสาธารณะของนักเรียนต่อความสามารถ ในการแก้โจทย์ปัญหาเอ็ด เซต ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครูและการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ โดยสรุป ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะ ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและพฤติกรรมการสอนของครู ดังนั้นการที่จะพัฒนาพฤติกรรมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ ต้องได้รับความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนช่วยดูแลป้องกันและแนะนำแนวทาง

พระสุวรรณ์ ปูนอ่อน (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียน พบว่ามีจิตสาธารณะอยู่ในระดับ “สูง” 2) ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวมพบว่า มีปัจจัยด้านจิตสาธารณะอยู่ระดับ “สูง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าส่วนมากมีจิตสาธารณะอยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านประสบการณ์ทางสังคม ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว การปฏิบัติตามหลักสัจจวัตถุ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม 3) ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ การปฏิบัติตามหลักสัจจวัตถุ (X1) ความรับผิดชอบ (X2) การสนับสนุนจากครอบครัว (X4) การสนับสนุนจากครู และเพื่อน (X5) เหตุผลเชิงจริยธรรม (X7)สามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$\hat{Y} = .208 + .345X1 + .261X2 + .129X4 + .132X5 + .104X7$$

$$Zy = .350Z1 + .289Z2 + .150Z4 + .141Z5 + .091Z7$$

จารุณี จันทร์เจริญ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษา พบว่า 1) นักเรียนที่มีลักษณะทางจิตสังคม ได้แก่ เพศ และระดับผลการเรียน

แตกต่างกันมีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะกับการได้รับแบบอย่างจากสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ทั้งในกลุ่มรวมและในกลุ่มย่อย 3) พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนกับการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมด้านศาสนาจากบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นต่อส่วนรวม ในกลุ่มเพศหญิง 4) ในกลุ่มรวม ตัวแปรลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมร่วมกันทำนายพฤติกรรมจิตสาธารณะได้ร้อยละ 62 ตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมจิตสาธารณะ คือ การรับรู้ความสามารถของตนต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ ความเชื่อตามหลักสังคหวัตถุ 4

อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า ระดับจิตสาธารณะของทั้งภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนา ศาสนา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่า มีจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่อยู่ในคณะวิชา ชั้นปีที่ศึกษา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่แตกต่างกัน พบว่า นักศึกษามีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน สำหรับข้อเสนอแนะมหาวิทยาลัยควรจัดให้ชมรมกิจกรรมนักศึกษาที่มีอยู่เป็นหน่วยปฏิบัติการ เพื่อให้นักศึกษาทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ฝ่ายกิจการนักศึกษาของแต่ละคณะ ควรจัดกิจกรรมสร้างจิตสาธารณะให้เกิดขึ้น ควรจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิมได้มีกิจกรรมร่วมกัน สร้างความรัก ความสามัคคีร่วมกัน นำไปสู่ความสามัคคีในสังคมพหุวัฒนธรรม ให้นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตระหนักถึงการทำประโยชน์เพื่อสังคมส่วนรวม มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือกัน

ศิริพิมล รักษามิตร (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า จิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้ รองลงมาคือด้านการเคารพสิทธิและด้านการถือเงินหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และการเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ ระดับชั้น และที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า นักเรียนมีจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลวิจัยพบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมจิตอาสาโดยรวมเท่ากับ 3.50 อยู่ในระดับสูง ปัจจัยทางจิต ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนและแรงจูงใจอาสา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การมีตัวแทนด้านจิตอาสาและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตอาสา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การรับรู้ความสามารถของตน แรงจูงใจอาสา การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ร้อยละ 53 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธัญญา ธรรมิสกุล (2557 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาเทคโนโลยีอรรถวิทย์พนิชยการ ได้ผลการวิจัย พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อจิตสาธารณะด้านอาคารและสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ ด้านการให้บริการห้องเรียนพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านพฤติกรรมครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านกิจกรรมนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านระเบียบวินัยในวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านอิทธิพลกลุ่มเพื่อน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านการใช้สิ่งของในวิทยาลัยฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านหน้าที่รับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อปัจจัยพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านอิทธิพลกลุ่มเพื่อน ด้านการให้บริการห้องเรียนพิเศษด้านอาคาร และสถานที่ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านระเบียบวินัยในวิทยาลัย และด้านพฤติกรรมครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงกำหนดรูปแบบในการเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานครโดยวัดทางอ้อมด้วยแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อให้นักเรียนรายงานตนเองเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อจิตสาธารณะและพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขต
กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2,793 คน (โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง. 2558 : 8)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพ
มหานคร ปีการศึกษา 2558 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตรของ
ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1967 : 21) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่ม
ตัวอย่างจำนวน 350 คน ดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างชุมชน

ระดับชั้นเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
มัธยมศึกษาปีที่ 1	556	70
มัธยมศึกษาปีที่ 2	539	67
มัธยมศึกษาปีที่ 3	535	67
มัธยมศึกษาปีที่ 4	396	50
มัธยมศึกษาปีที่ 5	389	49
มัธยมศึกษาปีที่ 6	378	47
จำนวนรวมทั้งหมด	2,793	350

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ต้องการวัด ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจิตสาธารณะ พฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
2. ศึกษา ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยตามที่กำหนดในกรอบแนวคิดการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร
3. เขียนนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม
4. สร้างแบบสอบถามโดยเขียนให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ตั้งไว้
5. นำแบบสอบถามเสนอต่อประธานกรรมการ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์
6. ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมความถูกต้อง ความครอบคลุม และความสอดคล้องตามนิยามปฏิบัติการ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Consistency : IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและถูกต้องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
7. นำผลจากการทดลองใช้แบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Alpha Coefficient, α)
8. นำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม
 - 1.1 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
 - 1.2 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนดโดยพิจารณาถึงรายละเอียดให้ครอบคลุมทั้งวัตถุประสงค์และลักษณะของการวิจัย

1.3 ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจทาน ตรวจสอบเพื่อให้ได้ความเที่ยงตรงให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาไปทดลองใช้

1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงความเที่ยงตรงแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาในตอนปลายโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2. ลักษณะโครงสร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดและปิดให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดการมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ มั่นทนาวดี เมธาพัฒนะ (2547 : 106 – 107) ซึ่งเป็นแบบวัดด้านจริยธรรมจากบิดามารดา ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตั้งแต่เสมอถึงไม่เคยเลย โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.49 – 0.80 มี โดยให้รายงานระดับของพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตั้งแต่เสมอ (5) ถึงไม่เคยเลย (1) ผู้ที่ได้คะแนนรวมเฉลี่ยสูงกว่าแสดงว่าเป็นผู้ที่มีตัวแบบด้านจิตอาสามากกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมเฉลี่ยต่ำกว่า (ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์, 2556 : 8)

เกณฑ์การให้คะแนน

กรณีข้อความทางบวก

เสมอ	ให้	5	คะแนน
บ่อย ๆ	ให้	4	คะแนน
บางครั้ง	ให้	3	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	2	คะแนน
ไม่เคยเลย	ให้	1	คะแนน

กรณีเป็นข้อความทางลบ เกณฑ์การให้คะแนนจะกลับกัน

การแปลความหมาย

ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด หมายความว่า เป็นผู้ที่มีตัวแบบด้านจิตสาธารณะสูงกว่าผู้ที่คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายแบบอิงเกณฑ์ (Best, 1986 : 182) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง เป็นผู้ที่มีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ
อยู่ในระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง เป็นผู้ที่มีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ
อยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50 หมายถึง	เป็นผู้ที่มีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50 หมายถึง	เป็นผู้ที่มีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50 หมายถึง	เป็นผู้ที่มีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ อยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของ ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพ็ชร และคณะ (2553 : ภาคผนวก ตัวอย่างแบบสอบถาม) โดยมีลักษณะเป็นประโยคแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.49 – 0.71 โดยให้รายงานและแบบส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีคำตอบ 5 ระดับ โดยมีมาตรวัดความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามหลักมาตรวัดของลิเคอร์ท (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2534 : 131) โดยมีข้อคำถามทั้งในเชิงปฏิฐานหรือเชิงบวก (Positive) เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การแปลความหมาย

ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด หมายความว่า เป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงกว่าผู้ที่คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายแบบอิงเกณฑ์ (Best. 1986 : 182) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึงได้รับการสนับสนุนทางสังคม ในระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึงได้รับการสนับสนุนทางสังคม ในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึงได้รับการสนับสนุนทางสังคม ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึงได้รับการสนับสนุนทางสังคม ในระดับค่อนข้างต่ำ
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึงได้รับการสนับสนุนทางสังคม ในระดับต่ำ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ จุฑาพร นาครอด (2554 : 83-87) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวัดการอบรมเลี้ยงดู 2 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบ รักสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีข้อคำถามจำนวน 18 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.20 – 0.80 โดยให้ผู้รายงานและแบบส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีคำตอบ 5 ระดับ โดยมาตรวัดความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดตามหลัก มาตรวัดของลิเคอร์ท (บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ, 2534 : 131) เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู เป็นดังนี้

ข้อความทางบวก

จริงมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
จริงมาก	ให้	4 คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้	2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

การแปลความหมาย

ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด หมายความว่า เป็นผู้ที่มีการอบรมเลี้ยงดูสูงกว่าผู้ที่คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายแบบอิงเกณฑ์ (Best, 1986 : 182) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึงมีการอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึงมีการอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง มีการอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึงมีการอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึงมีการอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับต่ำ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามวัดการปลูกฝังจากโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ จุฑาพร นาครอด (2554 : 83 – 87) ซึ่งวัดการปลูกฝังจากโรงเรียน 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การปลูกฝัง ความรับผิดชอบต่อสังคมและสาธารณะ ด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ ซึ่งแบบวัด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้รายงานและแบบส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีคำตอบ 5 ระดับ โดยมีมาตรวัดความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามหลักมาตรวัดของลิเคอร์ท (บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ, 2534 : 131) เกณฑ์การให้คะแนน รวมทั้งฉบับจำนวน 13 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.49 – 0.77

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามการปลูกฝังจากโรงเรียน เป็นดังนี้

กรณีข้อความทางบวก

จริงมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริงมาก	ให้	4	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การแปลความหมาย

ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด หมายความว่า เป็นผู้ที่ได้รับการปลูกฝังจากโรงเรียนสูงกว่าผู้ที่
คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายแบบอิงเกณฑ์ (Best, 1986 : 182) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง ได้รับการปลูกฝังจากโรงเรียนในระดับ สูงมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง ได้รับการปลูกฝังจากโรงเรียนในระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง ได้รับการปลูกฝังจากโรงเรียนในระดับ ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง ได้รับการปลูกฝังจากโรงเรียนในระดับ ค่อนข้างต่ำ
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง ได้รับการปลูกฝังจากโรงเรียนในระดับต่ำ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดพฤติกรรม
จิตอาสาของ ฌ็องนิซากร ศรีบริบูรณ์ (2550 : 95) มาใช้ โดยแยกพฤติกรรมจิตสาธารณะออกเป็น 3
องค์ประกอบ คือ

การช่วยเหลือผู้อื่น มีตัวชี้วัด 3 ตัว คือการช่วยแนะนำสิ่งที่ถูกต้องที่ควรแก่ผู้อื่น การอำนวยความสะดวกให้กับผู้อื่น และการแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น

การเสียสละต่อสังคม มีตัวชี้วัด 2 ตัว คือ การสละเงิน แรงกาย เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม
และการสละเวลา การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

ความมุ่งมั่นพัฒนา มีตัวชี้วัด 2 ตัว คือ การสนใจในปัญหาและการเปลี่ยนแปลงพร้อมทั้ง
เสนอความคิดที่จะพัฒนาสังคม และร่วมพัฒนานกิจกรรมการเสริมสร้างจิตอาสาเพื่อสังคมอย่าง
สร้างสรรค์และหลากหลาย

ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.62 – 0.80 มาตรฐาน เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ โดยให้รายงานระดับการปฏิบัติตั้งแต่ปฏิบัติทุกครั้ง (5) ถึง ไม่มีการปฏิบัติ (1) ผู้ที่ได้คะแนนรวมเฉลี่ยสูงกว่าแสดงว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมจิตสาธารณะมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมเฉลี่ยต่ำกว่า ซึ่งกำหนดคะแนนดังนี้

กรณีข้อความทางบวก

5	หมายถึง	ปฏิบัติทุกครั้ง
4	หมายถึง	ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง
3	หมายถึง	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
2	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยครั้ง
1	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติเลย

การแปลความหมาย

ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด หมายความว่า เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมจิตสาธารณะสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายแบบอิงเกณฑ์ (Best. 1986 : 182) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะระดับสูงมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะระดับสูง
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมจิตสาธารณะระดับน้อยมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ในการประสานการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2558 เพื่อผู้วิจัยจะได้ดำเนินการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามและวิธีการกรอกข้อมูล
3. ผู้วิจัยไปเก็บแบบสอบถามจากนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2558
4. นำข้อมูลที่ได้มาบันทึกข้อมูลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลผ่านการตรวจสอบอย่างถูกต้อง มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรพฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยภาพรวมและรายด้าน และระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของคอนบรัค (Cronbach, 1990 : 202-204)
3. ค่า t-test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่ม
4. ค่า F-test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระซึ่งจำแนกมากกว่า 2 กลุ่ม และวิธี LSD เพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 1.1 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบสอบถามโดยการพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency : IOC) (บุญเชิด ภิญโญนันต์พงษ์, 2545 : 95)
 - 1.2 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญโญนันต์พงษ์, 2545 : 131) โดย α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - 2.2 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม โดยใช้ t-test และ One-way ANOVA (F-test) เป็นสถิติทดสอบข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด 350 ชุด (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05) และวิธี LSD เพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าเอฟ
p-value	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และระดับชั้นเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) 5 ตัวเลือก คำถามปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจิตสาธารณะมี 4 ด้าน ได้แก่

1. การมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ
2. การสนับสนุนทางสังคม
3. การอบรมเลี้ยงดู
4. การปลูกฝังจากโรงเรียน

ตอนที่ 3 ระดับของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) 5 ตัวเลือก คำถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ 3 ด้าน ได้แก่

1. การช่วยเหลือผู้อื่น
2. ความเสียสละต่อสังคม
3. การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และระดับชั้นเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยนำเสนอเป็นภาพรวมและรายชื่อ ด้วยจำนวนและร้อยละ ดังตาราง 2

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n = 350)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
ชาย	140	40.00
หญิง	210	60.00
2. อายุ		
อายุต่ำกว่า 15 ปี	219	62.57
อายุ 16 ปีขึ้นไป	131	37.43
3. ระดับชั้นเรียน		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	70	20.00
มัธยมศึกษาปีที่ 2	67	19.14
มัธยมศึกษาปีที่ 3	67	19.14
มัธยมศึกษาปีที่ 4	50	14.29
มัธยมศึกษาปีที่ 5	49	14.00
มัธยมศึกษาปีที่ 6	47	13.43

จากตาราง 3 แสดงว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลปรากฏผลดังนี้

นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เพศชาย จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 อายุมากที่สุด 19 ปี น้อยที่สุด 12 ปี แบ่งเป็นกลุ่ม มีอายุระหว่าง ต่ำกว่า 15 ปี มากที่สุดจำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 62.57 และอายุ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 37.43 เป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมา นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.14 และน้อยที่สุด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.43

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร โดยในภาพรวมและรายด้าน

ที่	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจิตสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	อันดับ
1	ตัวแบบด้านจิตสาธารณะ	3.78	0.59	สูง	3
2	การสนับสนุนทางสังคม	3.73	0.59	สูง	4
3	การอบรมเลี้ยงดู	3.78	0.51	สูง	2
4	การปลูกฝังจากโรงเรียน	3.92	0.60	สูง	1
รวม		3.80	0.47	สูง	

จากตาราง 4 แสดงว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.80$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยการปลูกฝังจากโรงเรียน ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ($\bar{X} = 3.78$) ปัจจัยตัวแบบด้านจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 3.78$) และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านตัวแบบด้านจิตสาธารณะ

ที่	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจิตสาธารณะ ตัวแบบด้านจิตสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ จิตสาธารณะ	อันดับ
1	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันบอกว่า การทำงาน อาสาสมัครเป็นการกระทำที่ไม่คุ้มค่า	3.70	1.36	สูง	6
2	เมื่อมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ ผู้ปกครองและเพื่อนฉันไปช่วยงาน	3.51	0.92	สูง	9
3	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันบอกว่า เมื่อเราพบคน ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา เราควรจะ ช่วยเหลือเท่าที่เราสามารถทำได้	3.78	0.93	สูง	5
4	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ ได้ยาก	3.65	0.93	สูง	7
5	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันบอกว่า เราไม่ควรดูถูก ดูแคลนคนที่ตกทุกข์ ได้ยาก เพราะคนทุกคนมีคุณค่าในตนเองเสมอ	3.99	1.16	สูง	3
6	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันมักจะสอนฉันให้ ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	4.01	0.92	สูง	1
7	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันทำกิจกรรมจิต สาธารณะอย่างเต็มกำลังความสามารถเสมอ	3.79	0.98	สูง	4
8	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันทำกิจกรรมจิต สาธารณะอย่างต่อเนื่อง	3.59	1.01	สูง	8
9	ฉันได้รับการปลูกฝังคุณค่าของการช่วยเหลือ ผู้อื่นจากผู้ปกครองของฉัน	4.01	0.96	สูง	2
รวม		3.78	0.59	สูง	

จากตาราง 5 แสดงว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียน
มัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านตัวแบบด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.78$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ผู้ปกครองและเพื่อนฉันมักจะสอนฉันให้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ($\bar{X} = 4.01$) มีค่าเท่ากับ ฉันได้รับการปลูกฝังคุณค่าของการช่วยเหลือผู้อื่นจากผู้ปกครองของฉัน ($\bar{X} = 4.01$) และผู้ปกครองและเพื่อนฉันบอกว่า เราไม่ควรดูถูกดูแคลนคนที่ตกทุกข์ได้ยาก เพราะคนทุกคนมีคุณค่าในตนเองเสมอ ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนทางสังคม

ที่	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจิตสาธารณะ ด้านการสนับสนุนทางสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ สนับสนุน	อันดับ
1	กำลังใจจากครอบครัวในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม	4.03	0.84	สูง	1
2	ความเข้าใจจากครอบครัวต่อความเสียสละที่ฉันมีต่อผู้เดือดร้อน	3.85	0.92	สูง	3
3	การติดตามความก้าวหน้าและดูแลเอาใจใส่ในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะของฉันจากอาจารย์ที่ปรึกษา	3.77	0.87	สูง	5
4	กำลังใจจากอาจารย์เมื่อต้องเผชิญปัญหาในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะ	3.68	0.96	สูง	6
5	การดูแลซึ่งกันและกันของเพื่อนในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะร่วมกัน	3.88	0.88	สูง	2
6	การสนับสนุนด้านการเงินหรือสิ่งของจากผู้ปกครองเพื่อใช้ในกิจกรรมจิตสาธารณะ	3.62	0.91	สูง	8
7	การอำนวยความสะดวกจากมหาวิทยาลัย เช่น ทู่นสนับสนุน อุปกรณ์รับ-ส่ง	3.52	0.94	สูง	10
8	การช่วยเหลือจากเพื่อนในการระดมทุน หรือบริจาคสิ่งของต่าง ๆ เพื่อใช้ในกิจกรรมจิตสาธารณะ	3.62	0.89	สูง	7
9	การสนับสนุนด้านข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำกิจกรรมจิตสาธารณะจากมหาวิทยาลัย	3.55	0.91	สูง	9
10	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ ในการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ	3.79	0.90	สูง	4
รวม		3.73	0.59	สูง	

จากตาราง 6 แสดงว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.73$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ กำลังใจจากครอบครัวในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ($\bar{X}=4.03$) รองลงมา คือการดูแลซึ่งกันและกันของเพื่อนในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะร่วมกัน ($\bar{X}=3.88$) และความเข้าใจจากครอบครัวต่อความเสียสละที่ฉันมีต่อผู้เดือดร้อน ($\bar{X}=3.85$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการอบรมเลี้ยงดู

ที่	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจิตสาธารณะ ด้านการอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ เลี้ยงดู	อันดับ
1	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	3.78	0.53	สูง	1
2	การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	3.78	0.59	สูง	2
	รวม	3.78	0.51	สูง	

จากตาราง 7 แสดงว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการอบรมเลี้ยงดู อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.78$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ($\bar{X}=3.78$) รองลงมา การอบรมเลี้ยงดูแบบเหตุผล ($\bar{X}=3.78$) ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

ที่	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจิตสาธารณะ ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ เลี้ยงดู	อันดับ
1	พ่อแม่อนุญาตให้นักเรียนร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	4.25	0.82	สูง	1
2	พ่อแม่ต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมแทบทุกอย่างที่สนใจ	4.05	0.84	สูง	3
3	ไม่ว่านักเรียนจะทำอะไรพ่อแม่จะให้ความช่วยเหลือ	4.08	0.83	สูง	2
4	พ่อแม่สนับสนุนให้นักเรียนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	4.04	0.92	สูง	4
5	เมื่อนักเรียนริเริ่มทำการสิ่งใดก็ตาม พ่อแม่จะไม่ให้การสนับสนุน หรือไม่ให้กำลังใจ	3.11	1.42	ปานกลาง	8
6	เมื่อนักเรียนทำอะไรใหม่ๆ พ่อแม่คอยให้กำลังใจและแนะนำ	3.93	0.92	สูง	6
7	พ่อแม่มักไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำอะไรตามลำพัง	2.88	1.30	ปานกลาง	9
8	พ่อแม่ให้รางวัลหรือคำชมเชยเมื่อนักเรียนทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ	3.68	0.95	สูง	7
9	นักเรียนมีโอกาสทำสิ่งต่างๆ ที่พ่อแม่เห็นว่าถูก	3.94	0.85	สูง	5
รวม		3.78	0.53	สูง	

จากตาราง 8 แสดงว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.78$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยสามลำดับแรกดังนี้ พ่อแม่อนุญาตให้นักเรียนร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา ไม่ว่านักเรียนจะทำอะไรพ่อแม่จะให้ความช่วยเหลือ ($\bar{X} = 4.08$) และพ่อแม่ต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมแทบทุกอย่างที่สนใจ ($\bar{X} = 4.05$) ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

ที่	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจิตสาธารณะ ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ เลี้ยงดู	อันดับ
10	พ่อแม่จะอธิบายว่านักเรียนทำอะไรผิดอะไรก่อน ลงโทษ	3.95	0.96	สูง	4
11	เมื่อนักเรียนมีปัญหา พ่อแม่ให้คำปรึกษา และ ข้อเสนอแนะ	4.02	0.94	สูง	1
12	เมื่อนักเรียนแสดงความคิดเห็น พ่อแม่คอยรับฟัง	3.97	0.91	สูง	3
13	พ่อแม่ยินดีให้ความคิดเห็น เมื่อนักเรียนต้องการ คำปรึกษา	3.99	0.95	สูง	2
14	พ่อแม่จะตำหนิถ้านักเรียนโต้แย้งแสดงเหตุผล	2.45	1.07	ปานกลาง	9
15	เมื่อนักเรียนมีปัญหา กับเพื่อน พ่อแม่ให้คำปรึกษา	3.87	1.05	สูง	8
16	ก่อนที่พ่อแม่จะอบรมสั่งสอน ท่านจะบอกถึง ความสำคัญของเรื่องนั้นๆ	3.89	0.93	สูง	7
17	พ่อแม่คอยเตือนให้นักเรียนช่วยเหลือรักษาของ ส่วนรวม	3.94	0.91	สูง	5
18	พ่อแม่ให้ข้อคิดเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนทำ	3.94	0.96	สูง	6
รวม		3.78	0.59	สูง	

จากตาราง 9 แสดงว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียน
มัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลอยู่ในระดับสูง
($\bar{X} = 3.78$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย
สามลำดับแรก ดังนี้ เมื่อนักเรียนมีปัญหา พ่อแม่ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะ ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมา
พ่อแม่ยินดีให้ความคิดเห็น เมื่อนักเรียนต้องการคำปรึกษา ($\bar{X} = 3.99$) และเมื่อนักเรียนแสดง
ความคิดเห็น พ่อแม่คอยรับฟัง ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียน

ที่	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจิตสาธารณะ ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปลูกฝัง	อันดับ
1	การปลูกฝังความรับผิดชอบต่องานและสาธารณะ	3.93	0.64	สูง	1
2	การจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์	3.71	0.58	สูง	2
รวม		3.92	0.60	สูง	

จากตาราง 10 แสดงว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.92$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การปลูกฝังความรับผิดชอบต่องานและสาธารณะ ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียนในเรื่อง
ความรับผิดชอบต่อสังคมและสาธารณะ

ที่	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจิตสาธารณะ ในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปลูกฝัง	อันดับ
1	นักเรียนได้รับการฝึกให้ใช้สมบัติส่วนรวมของ โรงเรียนอย่างระมัดระวัง	4.12	0.86	สูง	1
2	ครูอธิบายให้เห็นโทษของการไม่ช่วยเหลือและรักษา สมบัติส่วนรวม	3.93	0.90	สูง	5
3	ทางโรงเรียนกำหนดกฎลงโทษ สำหรับนักเรียนที่ทิ้ง ขยะไม่ถูกที่	3.76	1.05	สูง	7
4	นักเรียนเห็นแบบอย่างที่ดีจากครูและบุคลากรภายใน โรงเรียน	3.75	0.95	สูง	8
5	ครูตักเตือนและอบรมทันทีเมื่อเห็นนักเรียนประพฤติ ไม่เหมาะสม	3.97	0.91	สูง	4
6	ครูชี้ให้เห็นคุณค่าของการรับผิดชอบต่อในเรื่อง ส่วนรวม	4.03	0.84	สูง	2
7	ครูแสดงความชื่นชมเมื่อนักเรียนทำความดี หรือทำ ประโยชน์แก่ส่วนรวม	4.00	0.87	สูง	3
8	ครูคอยเตือนให้นักเรียน ปิดไฟก่อนออกจาก ห้องเรียน	3.88	0.99	สูง	6
รวม		3.93	0.64	สูง	

จากตาราง 11 แสดงว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียน
มัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียนในเรื่องความรับผิดชอบต่อ
สังคมและสาธารณะอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.93$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย
ตามลำดับแรก ดังนี้ นักเรียนรับการฝึกให้ใช้สมบัติส่วนรวมของโรงเรียนอย่างระมัดระวัง ($\bar{X} = 4.12$)
รองลงมา ครูชี้ให้เห็นคุณค่าของการรับผิดชอบต่อในเรื่องส่วนรวม ($\bar{X} = 4.03$) และครูแสดงความชื่นชม
เมื่อนักเรียนทำความดี หรือทำประโยชน์แก่ส่วนรวม ($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียนในเรื่อง
การจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์

ที่	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางจิตสาธารณะ ในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปลูกฝัง	อันดับ
1	ทางโรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	3.95	0.89	สูง	1
2	นักเรียนมีโอกาสดำเนินการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญ ประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	3.90	0.90	สูง	3
3	ทางโรงเรียนให้รางวัลแก่นักเรียนที่ชนะการจัด กิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์	3.89	0.93	สูง	4
4	ทางโรงเรียนจัดให้มีการประกวดการรักษาความ สะอาดและรักษาสมบัติส่วนรวมของห้องเรียน	3.91	0.89	สูง	2
5	ทางโรงเรียนไม่สนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วม กิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น	2.91	1.36	ปานกลาง	5
รวม		3.71	0.58	สูง	

จากตาราง 12 แสดงว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียน
มัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียนในเรื่องการจัดกิจกรรม
เพื่อสาธารณประโยชน์อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.71$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูง 4 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ
โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย สามลำดับแรก ดังนี้ ทางโรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรม
บำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมา ทางโรงเรียนจัดให้มีการประกวด
การรักษาความสะอาดและรักษาสมบัติส่วนรวมของห้องเรียน ($\bar{X} = 3.91$) และนักเรียนมีโอกาสดำเนินการ
ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ระดับของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร โดยนำเสนอเป็นภาพรวมและรายด้านด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 13

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร โดยในภาพรวมและรายด้าน

ที่	พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	อันดับ
1	การช่วยเหลือผู้อื่น	3.85	0.63	สูง	1
2	การเสียสละต่อสังคม	3.70	0.65	สูง	2
3	การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม	3.55	0.52	สูง	3
	รวม	3.70	0.52	สูง	

จากตาราง 13 แสดงว่า ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ระดับพฤติกรรม จิตสาธารณะอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.70$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การช่วยเหลือผู้อื่น ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมา การเสียสละต่อสังคม ($\bar{X} = 3.70$) และการมุ่งมั่นพัฒนาสังคม ($\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการช่วยเหลือผู้อื่น

ที่	พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ในด้านการช่วยเหลือผู้อื่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	อันดับ
1	ฉันบริจาคสิ่งของให้กับหน่วยงานหรือ องค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับการให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม	3.86	0.91	สูง	3
2	เมื่อเพื่อนไม่มีอุปกรณ์การเรียน ฉันแบ่งปัน อุปกรณ์การเรียนให้เพื่อน	4.00	0.78	สูง	1
3	ฉันช่วยคิดหาแนวทางที่ถูกต้องและ เหมาะสมเพื่อช่วยเหลือเพื่อนและผู้ที่มีปัญหา	3.92	0.83	สูง	2
4	ฉันช่วยเก็บขยะและทำความสะอาดบริเวณ โรงเรียน	3.72	0.88	สูง	5
5	เมื่อเห็นเพื่อนหรือครูหอบของพะรุงพะรัง ฉันจะอาสาเข้าไปช่วยเหลือ	3.73	0.95	สูง	4
รวม		3.85	0.63	สูง	

จากตาราง 14 แสดงว่า ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการช่วยเหลือผู้อื่น อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.85$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนในด้านการช่วยเหลือ
ผู้อื่นอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย สามลำดับแรก ดังนี้ เมื่อเพื่อนไม่มีอุปกรณ์
การเรียน ฉันแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อน ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา ฉันช่วยคิดหาแนวทางที่ถูกต้อง
และเหมาะสมเพื่อช่วยเหลือเพื่อนและผู้ที่มีปัญหา ($\bar{X} = 3.92$) และฉันบริจาคสิ่งของให้กับหน่วยงาน
หรือองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม ($\bar{X} = 3.86$) ตามลำดับ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการเสียสละต่อสังคม

ที่	พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ในด้านการเสียสละต่อสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	อันดับ
6	ฉันทำงานเพื่อส่วนรวมโดยไม่ต้องมีใครมา ขอร้อง	3.81	0.85	สูง	1
7	ฉันเสียสละเวลาในการอธิบายการบ้านให้ เพื่อนฟัง	3.71	0.87	สูง	4
8	บ่อยครั้งที่เพื่อนไม่มีเงิน ฉันซื้ออาหาร กลางวันเลี้ยงเพื่อน	3.47	1.03	สูง	5
9	ฉันอาสาช่วยงานครู เช่น นำสมุดการบ้าน มาแจกเพื่อนๆ	3.77	0.92	สูง	2
10	ฉันบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัย ธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม, เหตุการณ์สึนามิ	3.72	0.90	สูง	3
รวม		3.70	0.65	สูง	

จากตาราง 15 แสดงว่า ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการเสียสละต่อสังคมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.70$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนในด้านการเสียสละ
ต่อสังคม อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย สามลำดับแรก ดังนี้ ฉันทำงานเพื่อ
ส่วนรวมโดยไม่ต้องมีใครมาขอร้อง ($\bar{X} = 3.81$) รองลงมา ฉันอาสาช่วยงานครู เช่น นำสมุดการบ้าน
มาแจกเพื่อนๆ ($\bar{X} = 3.77$) และฉันบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม,
เหตุการณ์สึนามิ ($\bar{X} = 3.72$) ตามลำดับ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการมุ่งมั่นพัฒนาสังคม

ที่	พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ในด้านการมุ่งมั่นพัฒนาสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม	อันดับ
11	ฉันร่วมมือกับเพื่อนๆ ในโรงเรียนระดม ความคิดเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาโรงเรียน	3.78	0.93	สูง	2
12	ฉันสนใจเฉพาะเรื่องราวหรือปัญหาของ ตนเองและบุคคลในครอบครัวเท่านั้น	2.57	1.14	สูง	5
13	ฉันร่วมมือกับเพื่อนหรือบุคคลอื่นๆ คิด กิจกรรมหรือแนวทางที่เสริมสร้างให้เพื่อน หรือคนในชุมชน มีจิตสำนึกที่ดีต่อ โรงเรียนและส่วนรวม	3.72	1.00	สูง	4
14	ฉันและเพื่อนร่วมกันเสนอกิจกรรมเพื่อ พัฒนาโรงเรียนหรือสังคมอย่างสร้างสรรค์ และหลากหลาย	3.91	0.90	สูง	1
15	ฉันร่วมมือกับเพื่อนๆ ในโรงเรียนระดม ความคิดเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาโรงเรียน	3.75	0.93	สูง	3
รวม		3.55	0.52	สูง	

จากตาราง 16 แสดงว่า ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการมุ่งมั่นพัฒนาสังคม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.55$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนในด้านการมุ่งมั่นพัฒนา
สังคม อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย สามลำดับแรก ดังนี้ ฉันและเพื่อนร่วมกัน
เสนอกิจกรรมเพื่อพัฒนาโรงเรียนหรือสังคมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย ($\bar{X} = 3.91$) รองลงมา
ฉันร่วมมือกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียนระดมความคิดเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียน
($\bar{X} = 3.78$) และฉันร่วมมือกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียนระดมความคิดเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา
และพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 3.75$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยนำเสนอเป็นภาพรวมและรายด้านด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 16

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมจิตสาธารณะ	เพศ				t	p
	ชาย (n=140)		หญิง (n=210)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การช่วยเหลือผู้อื่น	3.81	0.64	3.84	0.62	-0.99	0.32
2. การเสียสละต่อสังคม	3.69	0.70	3.70	0.61	-0.13	0.90
3. การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม	3.54	0.51	3.55	0.53	-0.17	0.87
รวม	3.68	0.54	3.71	0.50	-0.51	0.61

จากตาราง 17 แสดงว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร มีเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

พฤติกรรมจิตสาธารณะ	อายุ				t	P
	12 - 15 ปี (n=219)		16 – 19 ปี (n=131)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การช่วยเหลือผู้อื่น	3.86	0.64	3.82	0.62	0.59	0.56
2. การเสียสละต่อสังคม	3.70	0.66	3.70	0.62	0.05	0.96
3. การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม	3.58	0.50	3.49	0.55	1042	0.16
รวม	3.71	0.52	3.67	0.53	0.73	0.47

จากตาราง 18 แสดงว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร มีอายุแตกต่างกันมีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น

พฤติกรรมจิตสาธารณะ	แหล่ง ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. การช่วยเหลือผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	5	8.904	1.781	4.738	0.00*
	ภายในกลุ่ม	344	129.288	0.376		
	รวม	349	138.192			
2. การเสียสละต่อสังคม	ระหว่างกลุ่ม	5	6837	0.689	3.367	0.01*
	ภายในกลุ่ม	344	139.702	0.406		
	รวม	349	146.539			
3. การมุ่งมั่นพัฒนา สังคม	ระหว่างกลุ่ม	5	3.443	0.689	2.585	0.03*
	ภายในกลุ่ม	344	91.645	0.266		
	รวม	349	95.089			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5	5.419	1.084	4.198	0.00*
	ภายในกลุ่ม	344	88.807	0.258		
	รวม	349	94.226			

$$p^* \leq 0.05$$

จากตาราง 19 แสดงว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ภาพรวมและรายด้าน พบว่านักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร มีระดับชั้นแตกต่างกันมีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ในภาพรวม

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6
		3.84	3.68	3.59	3.89	3.61	3.54
ม.1	3.84	-	0.16	0.25*	-0.06	0.23*	0.30*
ม.2	3.68	-	-	0.09	-0.21*	0.07	0.14
ม.3	3.59	-	-	-	-0.30*	-0.02	0.05
ม.4	3.89	-	-	-	-	0.28*	0.35*
ม.5	3.61	-	-	-	-	-	0.07
ม.6	3.54	-	-	-	-	-	-

$$p^* \leq 0.05$$

จากตาราง 20 แสดงว่า เปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ภาพรวม พบว่า นักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีพฤติกรรม
จิตสาธารณะแตกต่างกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6
และนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ในด้านการ
ช่วยเหลือผู้อื่น

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6
		4.05	3.77	3.71	4.09	3.73	3.71
ม.1	4.05	-	0.28	0.34*	-0.04	0.32*	0.34*
ม.2	3.77	-	-	0.06	-0.32*	0.04	0.06
ม.3	3.71	-	-	-	-0.38*	-0.02	0.00
ม.4	4.09	-	-	-	-	0.36*	0.38*
ม.5	3.73	-	-	-	-	-	0.02
ม.6	3.71	-	-	-	-	-	-

$$p^* \leq 0.05$$

จากตาราง 21 แสดงว่า เปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ในด้านการช่วยเหลือ
ผู้อื่น พบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 มีพฤติกรรมจิตสาธารณะในด้านการช่วยเหลือผู้อื่นแตกต่างกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีพฤติกรรม
จิตสาธารณะแตกต่างกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัช
มศึกษาปีที่ 6

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ในด้านการ
เสียสละต่อสังคม

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6
		3.77	3.73	3.56	3.97	3.60	3.57
ม.1	3.77	-	0.04	0.21*	-0.20	0.17	0.20
ม.2	3.73	-	-	0.17	-0.24*	0.13	0.16
ม.3	3.56	-	-	-	-0.41*	-0.04	-0.01
ม.4	3.97	-	-	-	-	0.37*	0.40*
ม.5	3.60	-	-	-	-	-	0.03
ม.6	3.57	-	-	-	-	-	-

$$p^* \leq 0.05$$

จากตาราง 22 แสดงว่า เปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ในด้านการเสียสละต่อ
สังคม พบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
มีพฤติกรรมจิตสาธารณะในด้านการเสียสละต่อสังคมแตกต่างกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
และนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีพฤติกรรมจิตสาธารณะด้านการเสียสละต่อสังคมแตกต่าง
กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ในด้านการมุ่งมั่น
พัฒนาสังคม

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6
		3.69	3.53	3.51	3.61	3.51	3.36
ม.1	3.69	-	0.16	0.18*	0.08	0.18	0.33*
ม.2	3.53	-	-	0.02	-0.08	0.02	0.17
ม.3	3.51	-	-	-	-0.10	0.00	0.15
ม.4	3.61	-	-	-	-	0.10	0.25*
ม.5	3.51	-	-	-	-	-	0.15
ม.6	3.36	-	-	-	-	-	-

$$p^* \leq 0.05$$

จากตาราง 23 แสดงว่า เปรียบเทียบรายคู่ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ในด้านการมุ่งมั่นพัฒนา
สังคม พบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
มีพฤติกรรมจิตสาธารณะในด้านการมุ่งมั่นพัฒนาสังคมแตกต่างกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมจิตสาธารณะ
ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาสังคมแตกต่างกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านตัวแบบด้านจิตสาธารณะ

	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	P
ตัวแบบจิตสาธารณะ – ผลรวมพฤติกรรมจิตสาธารณะ	0.08	0.03	2.791	0.01*

$$p^* \leq 0.05$$

จากตาราง 24 แสดงว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านตัวแบบด้านจิตสาธารณะ พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีตัวแบบด้านจิตสาธารณะต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 25 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนทางสังคม

	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	P
การสนับสนุนทางสังคม – ผลรวมพฤติกรรมจิตสาธารณะ	0.03	0.03	1.322	0.19

จากตาราง 25 แสดงว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนทางสังคม พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่างกันมีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการอบรมเลี้ยงดู

	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	P
การอบรมเลี้ยงดู – ผลรวมพฤติกรรมจิตสาธารณะ	0.08	0.03	2.837	0.01*

$$p^* \leq 0.05$$

จากตาราง 26 แสดงว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการอบรมเลี้ยงดู พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 27 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียน

	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	P
การปลูกฝังจากโรงเรียน – ผลรวมพฤติกรรมจิตสาธารณะ	0.23	0.03	8.431	0.00*

$$p^* \leq 0.05$$

จากตาราง 27 แสดงว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการปลูกฝังจากโรงเรียน พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการปลูกฝังจากโรงเรียนต่างกันมีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยขอสรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. การอภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2,793 คน (โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง. 2558 : 8)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1967 : 21) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน ดังนี้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดและปิดให้เลือกตอบ

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดการมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทาง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู

ตอนที่ 5 แบบสอบถามวัดการปลูกฝังจากโรงเรียน

ตอนที่ 6 แบบสอบถามวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ในการประสานการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2558 เพื่อผู้วิจัยจะได้ดำเนินการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามและวิธีการกรอกข้อมูล
3. ผู้วิจัยไปเก็บแบบสอบถามจากนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2558
4. นำข้อมูลที่ได้มาบันทึกข้อมูลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลผ่านการตรวจสอบอย่างถูกต้อง มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบสอบถามโดยการพิจารณาจาก

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency : IOC) (บุญเชิด ภิญโญนนต์พงษ์. 2545 : 95)

1.2 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์

แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญโญนนต์พงษ์. 2545 : 131)

โดย α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม โดยใช้ t-test และ One-way ANOVA (F-test) เป็นสถิติทดสอบข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด 350 ชุด (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05) และวิธี LSD เพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลปรากฏผลดังนี้

นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง จำนวน 210 คน เพศชาย จำนวน 140 คน อายุมากที่สุด 19 ปี น้อยที่สุด 12 ปี แบ่งเป็นกลุ่ม มีอายุระหว่าง ต่ำกว่า 15 ปี มากที่สุดจำนวน 219 คน และอายุ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 131 คน เป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 70 รองลงมา นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 67 คน และน้อยที่สุด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 47 คน

2. ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับสูงทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยการปลูกฝังจากโรงเรียน รองลงมา ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ปัจจัยด้านจิตสาธารณะ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ตามลำดับ

3. ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนอยู่ในระดับสูงทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การช่วยเหลือผู้อื่น รองลงมา การเสียสละต่อสังคม และการมุ่งมั่นพัฒนาสังคม ตามลำดับ

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ผลการศึกษาค้นคว้าดังนี้

4.1 นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศ อายุต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับชั้นเรียนที่ต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีตัวแบบด้านจิตสาธารณะต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.5 นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีการปลูกฝังจากโรงเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะอยู่ในระดับสูงทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัจจัยการปลูกฝังจากโรงเรียน รองลงมา ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ปัจจัยด้านจิตสาธารณะ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะ สามารถปลูกฝังจากโรงเรียนเป็นสำคัญ ดังที่ สุพจน์ ทรายแก้ว (2546 : 47) กล่าวว่า การกล่อมเกลาทางสังคม (Socialization) เป็นกระบวนการที่มีผลทำให้สมาชิกของสังคมเกิดการรับรู้ มีจิตสำนึกและรูปแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์การกล่อมเกลาทางสังคมจึงเป็นกระบวนการในการสร้างเสริมการเรียนรู้ให้แก่บุคคลหรือสมาชิกของสังคมโดยอาศัยกลไกกระบวนการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการและมีรูปแบบการสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลิกา ศิวเพชร (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อจิตสาธารณะของนักเรียนได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครูและการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุวรรณ์ ปุณอ่อน (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวมพบว่า มีปัจจัยด้านจิตสาธารณะอยู่ในระดับ “สูง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่าส่วนมากมีจิตสาธารณะอยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ตามลำดับแรก ได้แก่ ด้านประสบการณ์ทางสังคม ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว การปฏิบัติตามหลัก สัจจกัตถุ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม ดังนั้นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนที่สำคัญ คือทุกปัจจัยล้วนมีความสำคัญต่อการมีพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โดยเฉพาะเรื่องการปลูกฝังจากโรงเรียน การอบรมเลี้ยงดู และที่นักเรียนมีจิตสาธารณะ และการได้รับการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งกิจกรรมที่นักเรียนมัธยมศึกษาสนใจเป็นกิจกรรมที่เป็นกระบวนการเรียนรู้และทำได้ประโยชน์เพื่อผู้อื่น กิจกรรมพัฒนาศักยภาพให้เยาวชนเป็นแกนนำ และสร้างความรู้ความเข้าใจในการเป็นเยาวชนจิตอาสา เมื่อได้เรียนรู้มีความรู้ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปขยายต่อยกตัวอย่างการสร้างอาชีพในชุมชนหรือการรวมตัวกันไปทำความสะอาด การปลูกฝ้าย การช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น

2. พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม ระดับพฤติกรรม จิตสาธารณะอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การช่วยเหลือผู้อื่น รองลงมา การเสียสละต่อสังคม และการมุ่งมั่นพัฒนาสังคม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะ ในการช่วยเหลือผู้อื่น เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ทันที ในการแสดงความมีน้ำใจให้กับผู้ที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ อันมาจากความปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหาให้ผู้อื่น ดังที่ หฤทัย อาจปฐ (2544 : 103) ได้กล่าวว่า จิตสำนึกสาธารณะคือ ความปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แกผู้อื่นหรือสังคม ทั้งนี้ พบว่า สามารถทำได้ทันที และมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ ในห้องเรียน คือ เมื่อเพื่อนไม่มีอุปกรณ์การเรียน ฉันแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อน การช่วยเหลือเพื่อน ซึ่งเป็นวัยที่ต้องการอยู่กับเพื่อน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีกิจกรรมร่วมกันมากที่สุด และสิ่งที่สามารถทำได้ง่ายคือการบริจาคสิ่งของ เมื่อพบผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนต้องการความช่วยเหลือ ดังนั้นพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนจึงมีมากที่สุดในเรื่องการช่วยเหลือผู้อื่น อันเป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งจากผลการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชรและคณะ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีจอมเกล้าพระนครเหนือ ผลการวิจัยในประเด็นของการสนับสนุนทางสังคมนั้น พบว่า จิตอาสาของนักศึกษามีค่าอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุวรรณ ภูณอ่อน (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาด้านจิตสาธารณะของนักเรียน พบว่า มีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับ “สูง” ดังนั้นพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละต่อสังคม และมุ่งมั่นพัฒนาสังคม อยู่ในระดับสูง

3. นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศอายุต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธาณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับชั้นเรียนที่ต่างกัน จะมีพฤติกรรมจิตสาธาณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า ระดับชั้นของนักเรียน มีผลต่อการมีพฤติกรรมจิตสาธาณะที่ต่างกัน โดยพบว่า พฤติกรรมจิตสาธาณะ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาคือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งทั้งสองระดับชั้นนี้ มีค่าเฉลี่ยความแตกต่างในการมีพฤติกรรมจิตสาธาณะแตกต่างกับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมจิตสาธาณะ สอดคล้องกับช่วงเวลาการศึกษา เมื่อศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ต้องใช้เวลาไปกับการเรียนรู้ เพื่อเข้าสู่งการแข่งขันทางการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สภาพแวดล้อมในโรงเรียนตลอดจนการจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอน ให้สามารถถ่ายทอดพฤติกรรมจิตสาธาณะให้กับผู้เรียน โดยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นระดับชั้นที่มีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องจิตอาสาให้กับผู้เรียน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554 : 135) ได้นำเสนอถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2554-2559) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพประชาชนให้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนาสามารถรักษาและใช้สิทธิหน้าที่ความเป็นพลเมืองอย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นพลเมืองดีของสังคมมีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิตตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ตามบทบาททางสังคมที่ตนดำรงอยู่ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณี และรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้เคารพกฎหมายเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นมีจิตสาธาณะและกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม สอดคล้องกับงานวิจัย นงดา ศิริพา (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษา จิตสาธาณะและความสนใจในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 พบว่า จิตสาธาณะของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีจิตสาธาณะไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกัน มีจิตสาธาณะแตกต่างกัน อริยา อุหา (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง จิตสาธาณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า จิตสาธาณะของนักศึกษาแตกต่างกันตามชั้นปีที่ศึกษา

4. นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีตัวแบบด้านจิตสาธาณะ การอบรมเลี้ยงดูและการปลูกฝังจากโรงเรียนต่างกันมีพฤติกรรมจิตสาธาณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการสนับสนุนทางสังคมต่างกัน มีพฤติกรรมจิตสาธาณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า ตัวแบบจิตสาธาณะเป็นบุคคลที่มีความแตกต่างกัน บุคคลที่มีการยอมรับตัว

แบบที่แตกต่างกัน นำไปสู่การมีจิตสาธารณะแตกต่างกันได้ ดังที่ ธิดา สุวรรณสาครกุล (2554 : 24) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีชีวิตอยู่ หรือไม่มีชีวิตอยู่จริง ผู้ซึ่งจุตประกายให้วัยรุ่นเลียนแบบหรือเป็นแรงบันดาลใจซึ่งก็คือ บุคคลที่วัยรุ่นปรารถนาจะเป็นเหมือนในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนั้น ถ้าแรงบันดาลใจของวัยรุ่นนั้นเป็นบุคคล คนละคนย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้สำหรับการอบรมเลี้ยงดู จากผู้ปกครองที่แตกต่างกันในการเลี้ยงดู ให้การอบรม และการปลูกฝังจากโรงเรียน ที่มีแนวทางการปลูกฝังพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกัน สามารถนำไปสู่การมีพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนที่แตกต่างกันได้ ดังที่สุรางค์ โคว์ตระกูล (2537 : 60 - 61) พัฒนาการสังคมของเด็กมักจะขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูทางบ้าน บางครอบครัวมักจะสนับสนุนและให้แรงเสริมพฤติกรรมเด็กที่เรียบร้อยและเงียบบางครอบครัวให้แรงเสริมพฤติกรรมที่ค่อนข้างก้าวร้าว แต่ที่สำคัญ คือความรักและความอบอุ่นที่เด็กได้จากพ่อแม่ ทำให้เด็กกล้า มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กบางคนมาจากบ้านที่พ่อแม่ใช้อำนาจ และการขู่ทำโทษตลอดเวลาทำให้เด็กมีความกลัวไม่กล้าอยู่ใกล้และเมื่ออยู่โรงเรียนก็จะพยายามหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่หรือเพื่อนวัยเดียวกัน ดังนั้นจึงพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมด้านจิตสาธารณะที่แตกต่างกันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนักเรียนมี 6 ด้าน คือ ปัจจัยด้านนักเรียน ครอบครัว โรงเรียน/ครู เพื่อน สังคม/ชุมชน และด้านสื่อมวลชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลิกา ผิวเพชร (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัย พบว่า 1) โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อจิตสาธารณะของนักเรียน คือพฤติกรรมการสอนของครูและการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ โดยสรุป ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะ ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และพฤติกรรมการสอนของครู ดังนั้นการที่จะพัฒนาพฤติกรรมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะต้องได้รับความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนช่วยดูแลป้องกันและแนะนำแนวทาง

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1.1 นำผลการวิจัยเสนอผู้ปกครองของนักเรียน ถึงพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน มีผลมาจากการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ให้การสนับสนุนและกำลังใจ เมื่อนักเรียนได้ริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ และให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงเหตุผลโต้แย้ง ไม่ด่าทอ

1.2 โรงเรียนควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานเป็นนโยบาย และแผนปฏิบัติการ ไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนด้าน จิตสาธารณะเพื่อให้ครูผู้สอนแต่ละคนได้นำไปสู่การ ปฏิบัติอย่าง เป็นรูปธรรมและมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

1.3 โรงเรียนควรประเมินผลการประเมินงานตามกิจกรรมการ พัฒนานักเรียนด้าน จิตสาธารณะอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อจะได้ทราบผลการพัฒนาและนำข้อมูล ไปสู่การพัฒนา นักเรียนด้านจิต สาธารณะที่ยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และสภาพแวดล้อมทางครอบครัวต่าง ๆ เพิ่มเติมเพื่อ สนับสนุนการศึกษาด้านการสนับสนุนทางสังคม เช่น ปัจจุบันอาศัยอยู่กับบิดา มารดา บิดา-มารดา ญาติ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาการมีจิตสาธารณะในกลุ่มประชากรอื่น เช่น บุคลากรสถาบันการศึกษา หรือศึกษาในระดับชั้นอุดมศึกษา เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาในทำนองเดียวกันกับกลุ่มประชากรที่มีขนาดต่างกัน สังกัดโรงเรียน ต่างกัน แล้วนำมาเปรียบเทียบกันว่าสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกหรือเฉพาะกรณี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มี ความละเอียดยิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2553). แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กนิษฐา นิตน์พัฒนา. (2541). สำนักทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของ การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ชัคเชส มีเดีย.
- โกศล มีความดี. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของข้าราชการ ตำรวจ. ปรินญาณพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). การขับเคลื่อนนโยบายของ สพฐ. ปี 2550 - 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ชาติฉบับที่สิบ พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิ.เจ.พรินติ้ง.
- จตุพร เฟื่องชัย. (2534). “แนะแนวและจิตวิทยา,” เอกสารคำสอน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- จารุณี จันท์เจริญ. (2555). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี. ปรินญาณพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- จุฑาพร นาครอด. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ :
แดเนียล อินเทอร์เน็ตปอเรนซ์.

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. (2550). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. (2528). ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
ของมารดาไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ดุยทิ โยเหลา. (2535). การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในประเทศไทย
โดยใช้วิเคราะห์เมต้า. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

เดิมแท้ ชาวหินฟ้า. (2548). คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศ
ไต้หวัน. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.

ทศพร หุตะโชติ. (2528). แพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ลาดพร้าว กรุสภา.

ธัญศญา ธรรมิสกุล. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พาณิชย์. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (จิตวิทยาการพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธิดา สุวรรณสารกุล. (2554). การศึกษาคุณลักษณะของตัวแบบในการอ่านที่ส่งผลต่อนิสัยรักการ
อ่านของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (พัฒนาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์. (2556). ปัจจัยจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

นงลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตังจิตรเจริญกุล. (2551). การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง
คุณธรรมจริยธรรมของคนไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิง
คุณธรรม.

- นระดา ศิริพา. (2553). ศึกษาจิตสาธารณะและความสนใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยา). สงขลา :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บรรทม มณีโชติ. (2530). การศึกษารูปแบบของข้อคำถามวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละชนิด
ข้อความและชนิดสถานการณ์ที่มีผลต่อคุณภาพของแบบทดสอบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาน
มิตร.
- บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. (2545). การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแนวคิดและ
วิธีการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2534). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บี.แอนด์.บี.พลับบิขซึ่ง.
- ประคินันท์ อุปรมัย. (2537). “การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก,” เอกสารประกอบการสอน.
กรุงเทพฯ : วิทยการพิมพ์.
- ปรียาภรณ์ จันทรโชติ. (2550). ปัจจัยชีวสังคมและการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับความสามารถ
ในการคิดอย่างมีเหตุผลของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง . สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒประสานมิตร .
- ปวีร์ กาญจนภิ. (2552). การพัฒนาความมั่นใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพิบูลย์
อุปถัมภ์ โดยใช้การเรียนรู้จากตัวแบบมีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร. (2553). “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยี พระ จอมเกล้าพระนครเหนือ,” วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์.
3(1) : 16.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2536). การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พระไพศาล วิสาโล. (2550). ศาสตร์และศิลป์แห่งการจัดการความดี ศึกษากรณีมูลนิธิพุทธรักษา.
กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- พระสุวรรณ ภู่อ่อน. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน
ปลาย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. (การวิจัยและประเมินผล). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- ไพบุตย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม ลัญจร. (2543). **สำนักไทยที่พึงปรารถนา**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย.
- มะลิ อุดมภาพ. (2538). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- มันทนาวิดี เมธาพัฒนะ (2547). **ประสบการณ์ในสถานศึกษาแบบอย่างด้านจริยธรรมจากบิดามารดา และลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคกลาง**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง. (2558). **ทะเบียนนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2558**. กรุงเทพฯ : โรงเรียนฯ.
- ยุพาพัคตร์ รักมณีวงศ์. (2547). **การพัฒนารูปแบบการให้คำปรึกษารายบุคคลตามแนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญาโดยใช้การฝึกสมาธิแบบลมหายใจต่อการลดภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยอัมพาต**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุษนา วรณปิติกุล. (2542). **สำนึกพลเมือง : ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาคม**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม.
- วัลลภ นามเมืองรักษ์. (2553). **การศึกษาจิตสาธารณะในการทำงานอาสาสมัครของบุคลากรในคณะกรรมการพัฒนาสังคมภาคประชาชนกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาศักยภาพมนุษย์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- วันทนี วาสิกะสิน. (2541). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). “ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้,” **ข่าวสารวิจัยการศึกษา**. 18 (3) : 8 – 11.
- ศุภรัตน์ รัตนมูขัย. (2544). “บัณฑิตอาสาสมัคร : ทางเลือกของการพัฒนาจิตสำนักทางสังคม,” **วารสาร**. 15 (1) : 37.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์และปราณี สุทธิสุคนธ์. (2550). “การอบรมเลี้ยงดูเด็ก,” **วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา**. 5 (1) : 105.

ศิริพิมล รักษามิตร. (2555). การศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. วิทยานิพนธ์

ค.ม. (จิตวิทยาการและการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

สมคิด อิสระวัฒน์. (2542). คุณลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กของคนไทยซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วย

ตนเอง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2528). วิธีการวิจัยทฤษฎีและการเปลี่ยนแปลงในสังคมชนบทไทย.

ขอนแก่น : ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

และ สังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สื่อพลัง. (2542). “จิตสำนึกสาธารณะเส้นทางสู่ประชาสังคม,” วารสารสื่อพลัง. 7 (3) : 3.

“ทานและการอาสาสมัคร,” (18 มิถุนายน 2550). มติชน . หน้า 3.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2550). ชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดปราจีนบุรี ลุ่มน้ำบางปะกง ชายฝั่งทะเล

ตะวันออก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวง

วัฒนธรรม.

สุชา จันทรเฒ. (2542). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุพจน์ ทรายแก้ว. (2546). “จิตสำนึกสาธารณะการก่อรูปและกระบวนการเสริมสร้าง,” วารสาร

เพชรบุรีวิทยาลัย. 4 (1) : 45.

สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2537). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สุรางค์ จันทรเฒ. (2529). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.

หฤทัย อาจปฐ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต

และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับกรณีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา

พยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ :

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อโนชา กันสีทิ. (2546). การใช้สื่อมวลชนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของมูลนิธิแพทย์อาสา

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (สาขาวิชาการ

สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อรพินทร์ ชูชม และคณะ. (2549). **การวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับจิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- อริยา คูหา. (2554). **จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา**. สงขลา : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะนำ คณะศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2555). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษา** มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อัญชลิกา ผิวเพชร. (2555). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัญชลี ยี่รักพันธุ์. (2550). **ผลการใช้สถานการณ์จำลองผสมกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริงเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อานนท์ อาภาภิรม. (2517). **ปัญหาสังคม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อารีย์ รั้งสินันท์. (2527). **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- อำพล จินดาวัฒน์. (2550). **จิตอาสา พลังสร้างโลก**. กรุงเทพฯ : สร้างสื่อจำกัด.
- Bandura, A. (1986). **Social Foundation of Thought and Action : A social cognitive theory**. Englewood Cliffs : Prentice-Hall.
- _____. (1975). **The ethics and social purposes of behavior modification**. New York : Brunner/Mazel.
- Best, J. W. (1986). **Research in Education**. New York : Prentice-Hall.
- Broom, L. and Selznick, P. (1973). **Sociology**. New York : Harper & Row.
- Craig, G. J. (1979). **Human Development**. New Jersey: Prentice Hill.
- Cronbach, Lee. J. (1990). **Essentials of Psychology Testing**. 5th^{ed}. New York : Harper Collins
- Yamane, Taro. (1967). **Statistics : An Introductory**. New York : Harper & Row.
- Woolfolk, A. (1993). **Educational psychology**. 5th^{ed}. Boston : Allyn & Bacon.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิมล ขอบชื่นชม อาจารย์ประจำคณะเทคนิคการแพทย์
มหาวิทยาลัยรังสิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญัฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์ อาจารย์ประจำ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
3. นางสาวชลกานดา นาคทิม อาจารย์พิเศษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
4. นายอรุณรัตน์ เทพนิม อาจารย์พิเศษประจำ
สาขาวิชาศิลปและศาสตร์สร้างสรรค์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. นางสาวพัชรี กวางศิริ อาจารย์ประจำ
คณะศิลปศาสตร์และบริหารธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
จังหวัดเชียงราย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ ว ๐๓๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวพัชรี กวางศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวจิตติยา วาจิ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมพล สุวรรณภู เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์พรทิพานิโรจน์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาส่งมา เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๓๕๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๓-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ ว ๐๓๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวชลกานดา นาคทิม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวจิตติยา วาจิ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมพล สุวรรณภู เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์พรทิพานิโรจน์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาส่งมา เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๓๕๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๓-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ ว ๐๓๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายอรุณรัตน์ เทพนิม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวจิตติยา วาจิ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมพล สุวรรณภู เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์พรทิพานิโรจน์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชัยชนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๓๕๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๓-๑๐๖๑

ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๓๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวจิตติยา วาจิ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมพล สุวรรณภู เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์พรทิพานิโรจน์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๓๕๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๓-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ ว ๐๓๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวจิตติยา วาจิ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมพล สุวรรณภู เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์พรทิพานิโรจน์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ รองศาสตราจารย์วิมล ชอบชื่นชมเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษารว้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๓๕๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๓-๑๐๖๑

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้
 ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล
 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ
 ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม
 ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
 ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปลูกฝังจากโรงเรียน
 ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ
2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม และจะรักษาเป็นความลับ จึงขอให้นักเรียนตอบด้วยความจริง
3. ขอให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงของแบบสอบถามให้เข้าใจแล้วตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนและตรงกับความรู้สึกรับหรือการปฏิบัติของนักเรียน เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามฉบับนี้ที่จะสามารถนำไปใช้วิเคราะห์ในการทำวิจัยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ขอขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

นางสาวจิตติยา วาจิ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

(โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือก หรือเขียนข้อความเพิ่มเติมในช่องอื่นๆ ระบุ _____)

1. เพศ

☐ (1) ชาย

☐ (2) หญิง

2. อายุ _____ ปี

3. ระดับชั้นเรียน

☐ (1) มัธยมศึกษาปีที่ 1

☐ (2) มัธยมศึกษาปีที่ 2

☐ (3) มัธยมศึกษาปีที่ 3

☐ (4) มัธยมศึกษาปีที่ 4

☐ (5) มัธยมศึกษาปีที่ 5

☐ (6) มัธยมศึกษาปีที่ 6

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือก ให้ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านหรือใกล้เคียงมากที่สุด

การมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ	ระดับการปฏิบัติ				
	เสมอ (5)	บ่อยๆ (4)	บางครั้ง (3)	นานๆ ครั้ง (2)	ไม่เคย เลย (1)
1. ผู้ปกครองและเพื่อนฉันบอกว่า การทำงานอาสาสมัครเป็นการกระทำที่ไม่คุ้มค่า					
2. เมื่อมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ ผู้ปกครองและเพื่อนฉันไปช่วยงาน					
3. ผู้ปกครองและเพื่อนฉันบอกว่า เมื่อเราพบคนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา เราควรจะช่วยเหลือเท่าที่เราสามารถทำได้					
4. ผู้ปกครองและเพื่อนฉันช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก					
5. ผู้ปกครองและเพื่อนฉันบอกว่า เราไม่ควรดูถูกดูแคลนคนที่ตกทุกข์ได้ยาก เพราะคนทุกคนมีคุณค่าในตนเองเสมอ					
6. ผู้ปกครองและเพื่อนฉันมักจะสอนฉันให้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน					
7. ผู้ปกครองและเพื่อนฉันทำกิจกรรมจิตสาธารณะอย่างเต็มกำลังความสามารถเสมอ					
8. ผู้ปกครองและเพื่อนฉันทำกิจกรรมจิตสาธารณะอย่างต่อเนื่อง					
9. ฉันได้รับการปลุกฝังคุณค่าของการช่วยเหลือผู้อื่นจากผู้ปกครองของฉัน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือก ให้ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านหรือใกล้เคียงมากที่สุด

การสนับสนุนทางสังคม	ระดับการรับรู้				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ฉันรับรู้ถึง.....					
1. กำลังใจจากครอบครัวในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม					
2. ความเข้าใจจากครอบครัวต่อความเสียสละที่ฉันมีต่อผู้เดือดร้อน					
3. การติดตามความก้าวหน้าและดูแลเอาใจใส่ในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะของฉันจากอาจารย์ที่ปรึกษา					
4. กำลังใจจากอาจารย์เมื่อต้องเผชิญปัญหาในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะ					
5. การดูแลซึ่งกันและกันของเพื่อนในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะร่วมกัน					
6. การสนับสนุนด้านการเงินหรือสิ่งของจากผู้ปกครองเพื่อใช้ในกิจกรรมจิตสาธารณะ					
7. การอำนวยความสะดวกจากมหาวิทยาลัย เช่น ทุนสนับสนุน อุปกรณ์ รถรับ-ส่ง					
8. การช่วยเหลือจากเพื่อนในการระดมทุนหรือบริจาคสิ่งของต่างๆ เพื่อใช้ในกิจกรรมจิตสาธารณะ					
9. การสนับสนุนด้านข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำกิจกรรมจิตสาธารณะจากมหาวิทยาลัย					
10. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ ในการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือก ให้ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านหรือใกล้เคียงมากที่สุด

การอบรมเลี้ยงดู	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน					
1. พ่อแม่อนุญาตให้นักเรียนร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น					
2. พ่อแม่ต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมแทบทุกอย่างที่สนใจ					
3. ไม่ว่านักเรียนจะทำอะไรพ่อแม่จะให้ความช่วยเหลือ					
4. พ่อแม่สนับสนุนให้นักเรียนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน					
5. เมื่อนักเรียนริเริ่มทำการสิ่งใดก็ตาม พ่อแม่จะไม่ให้การสนับสนุนหรือไม่ให้กำลังใจ					
6. เมื่อนักเรียนทำอะไรใหม่ๆ พ่อแม่คอยให้กำลังใจและแนะนำ					
7. พ่อแม่ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำอะไรตามลำพัง					
8. พ่อแม่ให้รางวัลหรือคำชมเชยเมื่อนักเรียนทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ					
9. นักเรียนมีโอกาสทำสิ่งต่างๆ ที่พ่อแม่เห็นว่าถูก					

การอบรมเลี้ยงดู	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล					
10. พ่อแม่จะอธิบายว่านักเรียนทำอะไรผิดอะไรก่อนลงโทษ					
11. เมื่อนักเรียนมีปัญหา พ่อแม่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ					
12. เมื่อนักเรียนแสดงความคิดเห็น พ่อแม่คอยรับฟัง					
13. พ่อแม่ยินดีให้ความคิดเห็น เมื่อนักเรียนต้องการคำปรึกษา					
14. พ่อแม่จะตำหนิถ้านักเรียนโต้แย้งแสดงเหตุผล					
15. เมื่อนักเรียนมีปัญหา กับเพื่อน พ่อแม่ให้คำปรึกษา					
16. ก่อนที่พ่อแม่จะอบรมสั่งสอน ท่านจะบอกถึงความสำคัญของเรื่องนั้นๆ					
17. พ่อแม่คอยเตือนให้นักเรียนช่วยเหลือลูกเร่ร่อนของส่วนรวม					
18. พ่อแม่ให้ข้อคิดเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนทำ					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปลูกฝังจากโรงเรียน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือก ให้ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านหรือใกล้เคียงมากที่สุด

การปลูกฝังจากโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคม และ สาธารณะ					
1. นักเรียนได้รับการฝึกให้ใช้สมบัติส่วนรวม ของโรงเรียนอย่างระมัดระวัง					
2. ครูอธิบายให้เห็นโทษของการไม่ช่วยดูแล รักษาสมบัติส่วนรวม					
3. ทางโรงเรียนกำหนดกฎลงโทษ สำหรับ นักเรียนที่ทิ้งขยะไม่ถูกที่					
4. นักเรียนเห็นแบบอย่างที่ดีจากครูและบุคลากร ภายในโรงเรียน					
5. ครูตักเตือนและอบรมทันทีเมื่อเห็นนักเรียน ประพฤติไม่เหมาะสม					
6. ครูชี้ให้เห็นคุณค่าของการรับผิดชอบต่อในเรื่อง ส่วนรวม					
7. ครูแสดงความชื่นชมเมื่อนักเรียนทำความดี หรือทำประโยชน์แก่ส่วนรวม					
8. ครูคอยเตือนให้นักเรียน ปิดไฟก่อนออกจาก ห้องเรียน					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การปลูกฝังจากโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์					
9. ทางโรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น					
10. นักเรียนมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น					
11. ทางโรงเรียนให้รางวัลแก่นักเรียนที่ชนะเลิศกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์					
12. ทางโรงเรียนจัดให้มีการประกวดการรักษาความสะอาดและรักษาสมบัติส่วนรวมของห้องเรียน					
13. ทางโรงเรียนไม่สนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตัวเลือก ให้ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านหรือใกล้เคียงมากที่สุด

พฤติกรรมจิตสาธารณะ	ระดับการปฏิบัติ				
	ปฏิบัติ ทุกครั้ง (5)	ปฏิบัติ เกือบ ทุกครั้ง (4)	ปฏิบัติ บาง ครั้ง (3)	ปฏิบัติ น้อย ครั้ง (2)	ไม่มี การ ปฏิบัติ (1)
การช่วยเหลือผู้อื่น					
1.ฉันบริจาคสิ่งของให้กับหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม					
2. เมื่อเพื่อนไม่มีอุปกรณ์การเรียน ฉันแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อน					
3.ฉันช่วยคิดหาแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อช่วยเหลือเพื่อนและผู้ที่ปัญหา					
4.ฉันช่วยเก็บขยะและทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน					
5.เมื่อเห็นเพื่อนหรือครูหอบของพะรุงพะรัง ฉันจะอาสาเข้าไปช่วยเหลือ					
ความเสียสละต่อสังคม					
6.ฉันทำงานเพื่อส่วนรวมโดยไม่ต้องมีใครมาขอร้อง					
7.ฉันเสียสละเวลาในการอธิบายการบ้านให้เพื่อนฟัง					
8.บ่อยครั้งที่เพื่อนไม่มีเงิน ฉันซื้ออาหารกลางวันเลี้ยงเพื่อน					
9.ฉันอาสาช่วยงานครู เช่น นำสมุดการบ้านมาแจกเพื่อนๆ					
10.ฉันบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม,เหตุการณ์สึนามิ					

พฤติกรรมจิตสาธารณะ	ระดับการปฏิบัติ				
	ปฏิบัติ ทุกครั้ง (5)	ปฏิบัติ เกือบ ทุกครั้ง (4)	ปฏิบัติ บาง ครั้ง (3)	ปฏิบัติ น้อย ครั้ง (2)	ไม่มี การ ปฏิบัติ (1)
การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม					
11.ฉันร่วมมือกับเพื่อนๆ ในโรงเรียนระดมความคิดเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียน					
12.ฉันสนใจเฉพาะเรื่องราวหรือปัญหาของตนเองและบุคคลในครอบครัวเท่านั้น					
13.ฉันเขียนบทความและข้อคิดเห็นเพื่อเชิญชวนให้เพื่อนและบุคคลอื่นๆ ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม/ชุมชน					
14.ฉันร่วมมือกับเพื่อนหรือบุคคลอื่นๆ คิดกิจกรรมหรือแนวทางที่เสริมสร้างให้เพื่อนหรือคนในชุมชนมีจิตสำนึกที่ดีต่อโรงเรียนและส่วนรวม					
15.ฉันและเพื่อนร่วมกันเสนอกิจกรรมเพื่อพัฒนาโรงเรียนหรือสังคมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย					

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ตั้งใจตอบแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การวิเคราะห์ค่า IOC จากแบบสอบถามเพื่อการวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน
เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง
ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยกำหนดคะแนน
 ความคิดเห็น ดังนี้

- + 1 หมายความว่า แน่ใจว่าสามารถนำไปใช้สอบถามได้
- 0 หมายความว่า ไม่แน่ใจว่าสามารถนำไปใช้สอบถามได้
- 1 หมายความว่า แน่ใจว่าไม่สามารถนำไปใช้สอบถามได้

ตาราง 28 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) และค่าความเชื่อมั่นรายข้อ การมีตัวแบบ
 ด้านจิตสาธารณะ

ข้อ	การมีตัวแบบด้านจิตสาธารณะ	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1.	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันบอกว่า การทำงานอาสาสมัครเป็นการกระทำที่ไม่คุ้มค่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	เมื่อมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ ผู้ปกครองและเพื่อนฉันไปช่วยงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันบอกว่า เมื่อเราพบคนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา เราควรจะช่วยเหลือเท่าที่เราสามารถทำได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันบอกว่า เราไม่ควรดูถูกดูแคลนคนที่ตกทุกข์ได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6.	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันทำกิจกรรมจิตสาธารณะอย่างเต็มกำลังความสามารถเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.	ผู้ปกครองและเพื่อนฉันทำกิจกรรมจิตสาธารณะอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8.	ฉันได้รับการปลุกฝังคุณค่าของการช่วยเหลือผู้อื่นจากผู้ปกครองของฉัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 29 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) และค่าความเชื่อมั่นรายข้อ การสนับสนุนทางสังคม

ข้อ	การสนับสนุนทางสังคม	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1.	กำลังใจจากครอบครัวในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	ความเข้าใจจากครอบครัวต่อความเสียหายที่ฉันมีต่อผู้ใดก็ตาม	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
3.	การติดตามความก้าวหน้าและดูแลเอาใจใส่ในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะของฉันจากอาจารย์ที่ปรึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	กำลังใจจากอาจารย์เมื่อต้องเผชิญปัญหาในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะ	+1	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
5.	การดูแลซึ่งกันและกันของเพื่อนในการทำกิจกรรมจิตสาธารณะร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6.	การสนับสนุนด้านการเงินหรือสิ่งของจากผู้ปกครองเพื่อใช้ในกิจกรรมจิตสาธารณะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.	การอำนวยความสะดวกจากมหาวิทยาลัย เช่น ทุนสนับสนุน อุปกรณ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8.	การช่วยเหลือจากเพื่อนในการระดมทุน หรือบริจาคสิ่งของต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9.	การสนับสนุนด้านข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำกิจกรรมจิตสาธารณะจากมหาวิทยาลัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10.	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ในการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้

ตาราง 30 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) และค่าความเชื่อมั่นรายข้อ การอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	การอบรมเลี้ยงดู	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน								
1.	พ่อแม่อนุญาตให้นักเรียนร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	พ่อแม่ต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมแทบทุกอย่างที่สนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	ไม่ว่านักเรียนจะทำอะไรพ่อแม่จะให้ความช่วยเหลือ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	พ่อแม่สนับสนุนให้นักเรียนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.	เมื่อนักเรียนริเริ่มทำอะไรสักอย่าง พ่อแม่จะไม่ให้การสนับสนุน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6.	เมื่อนักเรียนทำอะไรใหม่ ๆ พ่อแม่คอยให้กำลังใจและแนะนำ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.	พ่อแม่ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำอะไรตามลำพัง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8.	พ่อแม่ให้รางวัลหรือคำชมเชยเมื่อนักเรียนทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9.	นักเรียนมีโอกาสทำสิ่งต่าง ๆ ที่พ่อแม่เห็นว่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล								
10.	พ่อแม่จะอธิบายว่านักเรียนทำอะไรผิดอะไรก่อนลงโทษ	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
11.	เมื่อนักเรียนมีปัญหา พ่อแม่ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12.	เมื่อนักเรียนแสดงความคิดเห็น พ่อแม่คอยรับฟัง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13.	พ่อแม่ยินดีให้ความคิดเห็น เมื่อนักเรียนต้องการคำปรึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อ	การอบรมเลี้ยงดู	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
14.	พ่อแม่จะตำหนิด้านนักเรียนได้เชิงแสดงเหตุผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15.	เมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนพ่อแม่ให้คำปรึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16.	ก่อนที่พ่อแม่จะอบรมสั่งสอน ท่านจะบอกถึงความสำคัญของเรื่องนั้นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17.	พ่อแม่คอยเตือนให้นักเรียนช่วยเหลือรักษาของส่วนรวม	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
18.	พ่อแม่ให้ข้อคิดเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนทำ	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้

ตาราง 31 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) และค่าความเชื่อมั่นรายข้อ การปลูกฝังจากโรงเรียน

ข้อ	การปลูกฝังจากโรงเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคม และสาธารณะ								
1.	นักเรียนได้รับการฝึกให้ใช้สมบัติส่วนรวมของโรงเรียนอย่างระมัดระวัง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	ครูอธิบายให้เห็นโทษของการไม่ช่วยดูแลรักษาสมบัติส่วนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	ทางโรงเรียนกำหนดกฎลงโทษ สำหรับนักเรียนที่ทิ้งขยะไม่ถูกที่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	นักเรียนเห็นแบบอย่างที่ดีจากครูและบุคลากรภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.	ครูตักเตือนและอบรมทันทีเมื่อเห็นนักเรียนประพฤติไม่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6.	ครูชี้ให้เห็นคุณค่าของการรับผิดชอบในเรื่องส่วนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.	ครูแสดงความชื่นชมเมื่อนักเรียนทำความดีหรือทำประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8.	ครูคอยเตือนให้นักเรียน ปิดไฟก่อนออกจากห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์								
9.	ทางโรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10.	นักเรียนมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11.	ทางโรงเรียนให้รางวัลแก่นักเรียนที่ชนะการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12.	ทางโรงเรียนจัดให้มีการประกวดการรักษาความสะอาดและรักษาสมบัติส่วนรวมของ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13.	ทางโรงเรียนไม่สนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 32 ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (IOC) และค่าความเชื่อมั่นรายข้อ พฤติกรรม
จิตสาธารณะ

ข้อ	การปลูกฝังจากโรงเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
การช่วยเหลือผู้อื่น								
1.	ฉันบริจาคสิ่งของให้กับหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.	เมื่อเพื่อนไม่มีอุปกรณ์การเรียน ฉันแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนให้เพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.	ฉันช่วยคิดหาแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อช่วยเหลือเพื่อนและผู้ที่มีปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.	ฉันช่วยเก็บขยะและทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5.	เมื่อเห็นเพื่อนหรือครูหอบของพะรุงพะรัง ฉันจะอาสาเข้าไปช่วยเหลือ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ความเสียสละต่อสังคม								
6.	ฉันทำงานเพื่อส่วนรวมโดยไม่ต้องมีใครมาขอร้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7.	ฉันเสียสละเวลาในการอธิบายการบ้านให้เพื่อนฟัง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8.	บ่อยครั้งที่เพื่อนไม่มีเงิน ฉันซื้ออาหารกลางวันเลี้ยงเพื่อน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9.	ฉันอาสาช่วยงานครู เช่น นำสมุดการบ้านมาแจกเพื่อนๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10.	ฉันบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม,เหตุการณ์สึนามิ	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้

ตาราง 32 (ต่อ)

ข้อ	การปลูกฝังจากโรงเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม								
11.	ฉันร่วมมือกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียนระดมความคิดเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียน	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
12.	ฉันสนใจเฉพาะเรื่องราวหรือปัญหาของตนเองและบุคคลในครอบครัวเท่านั้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13.	ฉันเขียนบทความและข้อคิดเห็นเพื่อเชิญชวนให้เพื่อนและบุคคลอื่นๆ ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม/ชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14.	ฉันร่วมมือกับเพื่อนหรือบุคคลอื่นๆ คิดกิจกรรมหรือแนวทางที่เสริมสร้างให้เพื่อนหรือคนในชุมชน มีจิตสำนึกที่ดีต่อโรงเรียนและส่วนรวม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15.	ฉันและเพื่อนร่วมกันเสนอกิจกรรมเพื่อพัฒนาโรงเรียนหรือสังคมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
คำอธิบายจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 33 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม
จิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1) การมีตัวแบบจิตสาธารณะ		2) การสนับสนุนทางสังคม	
1. 0.67		1. 0.49	
2. 0.49		2. 0.61	
3. 0.53		3. 0.51	
4. 0.56		4. 0.60	
5. 0.80		5. 0.60	
6. 0.67		6. 0.51	
7. 0.80		7. 0.71	
8. 0.59		8. 0.59	
9. 0.52		9. 0.67	
		10. 0.69	
1) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน		2) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	
1. 0.79		1. 0.67	
2. 0.61.		2. 0.80	
3. 0.72		3. 0.70	
4. 0.73		4. 0.77	
5. 0.20		5. 0.48	
6. 0.80		6. 0.59	
7. 0.39		7. 0.57	
8. 0.70		8. 0.74	
9. 0.76		9. 0.79	

ตาราง 33 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
การปลูกฝังจากโรงเรียน			
1) การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมและสาธารณะ		2) การจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์	
1. 0.67		1. 0.68	
2. 0.68		2. 0.77	
3. 0.72		3. 0.71	
4. 0.49		4. 0.63	
5. 0.70		5. 0.50	
6. 0.69			
7. 0.61			
8. 0.67			
พฤติกรรมจิตสาธารณะ			
1) การช่วยเหลือผู้อื่น		2) ความเสียสละต่อสังคม	
1. 0.73		1. 0.67	
2. 0.80		2. 0.73	
3. 0.62		3. 0.76	
4. 0.62		4. 0.64	
5. 0.66		5. 0.72	
3) การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม			
1. 0.80			
2. 0.66			
3. 0.64			
4. 0.62			
5. 0.66			

ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของ
นักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานครอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 0.976

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวจิตติยา วาจิ
วัน เดือน ปีเกิด	3 พฤศจิกายน 2528
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	30/15 ซอยเอกชัย 73 แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 10150
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	พนักงานเอกชน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท โฟร์ เซเวนทีน โปรดักชั่น จำกัด 659 ซอยลาดพร้าววังหิน 89 แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร 10230
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิชัยวิทยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศึกษานารีวิทยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2546	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษานารีวิทยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2550	บริหารธุรกิจบัณฑิต บธ.บ. (การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ. 2559	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี